

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma / Yritys- ja yhteisöviestintä

Anu Hentinen

VERKKOKAMPUS OPISKELIJAN NÄKÖKULMASTA

Opinnäytetyö 2014

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma

HENTINEN, ANU	Verkkokampus opiskelijan näkökulmasta
Opinnäytetyö	62 sivua + 1 liitesivu
Työn ohjaaja	lehtori Nina Hartikainen
Toimeksiantaja	Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
Toukokuu 2014	
Avainsanat	verkkopalvelu, verkkokampus, oppimisympäristö, käyttäjälähtöinen sisäinen verkkopalvelu

Tässä opinnäytetyössä käsitellään verkkoyhteiskuntaa ja sen kytkeytymistä opiskeluun sekä verkko-opetusta ja sen erityispiirteitä.

Työn toimeksiantajana on Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy ja tavoitteena on kartoittaa, millainen on opiskelijan näkökulmasta mielekäs ja tarpeita vastaava verkkokampus. Menetelmänä on käytetty kyselyn tueksi suppeahkoa selvitystä aikaisemmista tutkimuksista.

Teoriaosuus sisältää verkkoviestinnän teoriaa ja sen tuomia haasteita. Lisäksi siinä käydään suppeasti läpi aiheeseen liittyvää käsitteistöä ja esitellään kaksi aiheeseen liittyvää aikaisemmin tehtyä tutkimusta. Teoriaosuudessa selvitetään myös kyselyn ja verkkokyselyn vaiheet sekä siihen liittyvät toimenpiteet.

Työn tuotoksena oli laajahko Webropol-pohjainen kysely, jonka kohderyhmänä olivat Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakoulujen opiskelijat. Määrältään vähäiseksi jääneistä vastauksista pystyi kuitenkin tulkitsemaan etenkin avointen vastausten perusteella verkko-opetuksen tämän hetkisiä haasteita ja opiskelijoiden odotuksia mielekkäästä verkkokampuksesta.

Selvityksen mukaan suurimmat haasteet olivat verkko-oppimisympäristöinä käytettävien ohjelmien perehdyttämisessä ja yhtenäisissä käytänteissä. Perehdytyksen tuomat haasteet liittyivät niin opiskelijoihin kuin opettajiin. Verkko-opetus koettiin mielekkääksi opiskelumuodoksi, mutta lähiopetuksesta ei haluttu kokonaan luopua.

Mielekäs verkkokampus tulisi olla toimiva, selkeä ja tarjonnaltaan monipuolinen verkkokampus, jossa eri viestintävälineitä osattaisiin hyödyntää monipuolisesti. Eri tukipalveluiden tarjonta olisi helppoa ja monipuolista.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Multilingual Management Assistants

HENTINEN, ANU

Bachelor's Thesis

Supervisor

Commissioned by

May 2014

Keywords

A Campus Network from a Student's Perspective

62 pages + 1 pages of appendices

Nina Hartikainen, Senior Lecturer

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, University of Applied Sciences

web service, network campus, learning environment,
user oriented internal web service

The subject of this thesis is today's online communications, its connection to studying, e-learning and related special features.

The client of this thesis is Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy, and the aim is to examine the student's perspective on a meaningful campus network which fulfills their requirements. The method used in this thesis is a query which is supported by a relatively small overview of previous surveys done on this topic.

The theoretical part deals with network communication and its challenges. It also explains the concepts of the subject and selects two topics related to a research carried out in the past. In addition, the theory part explains the stages of the survey and the online survey, and related measures.

The result of this thesis was a relatively extensive Webropolbased survey, targeted for students of Kymenlaakso and Mikkeli University of Applied Sciences. The analysis was done on basis of the participants' answers to the research questions, especially on the open answers about challenges in e-learning and the students' expectations of a meaningful eCampus.

According to the survey, the main challenges faced in e-learning environments were the introduction to software and consistent practices. Both students and lecturers identified with the introduction challenges. E-learning was seen as a meaningful learning method, but the students did not want to give up contact lessons completely.

A meaningful eCampus should be functional, logical, comprehensive, and versatile, offering the campus network various communication tools which can be utilized effectively. The use of different support services should also be easy to use and versatile.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	TOIMEKSIANTAJA	7
	2.1 Kyamk-Mamk -strategia	7
	2.2 eKampus	8
3	VERKKOYHTEISKUNTA	10
	3.1 Verkko-opetus	12
	3.2 Oppimisympäristö	13
	3.3 Verkko-oppimistila	15
	3.4 Käytettävyys	16
	3.5 Kyselyt verkkopalvelusta verkossa	18
4	KYSELY	21
	4.1 Aikaisemmat tutkimukset	23
	4.2 Tutkimusongelma	25
	4.2.1 Taustatiedot	26
	4.2.2 Verkko-opintotarjonta	27
	4.2.3 Verkko-opiskeluympäristö	29
	4.2.4 Opiskelun tuki ja ohjaus eKampuksella	31
	4.2.5 Opiskeluympäristö eKampuksella	32
	4.2.6 Mikkelin ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen yhteinen verkkokampus	32
5	TULOKSET	34

5.1 Taustatiedot	34
5.2 Verkko-opintotarjonta	39
5.3 Verkko-opiskeluympäristö	43
5.4 Opiskelun tuki ja ohjaus eKampuksella	51
5.5 Opiskeluympäristö eKampuksella	55
5.6 Mikkelin ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen yhteinen verkkokampus	56
 6 PÄÄTELMÄT	 57
 LÄHTEET	 60
 LIITTEET	
Liite 1. Saatekirje	

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aihe muotoutui tilaajan tarpeesta kartoittaa verkkokampuksen käytettävyyden mahdollisuuksia käyttäjän näkökulmasta. Työn tutkimusongelmana on selvittää millainen verkkokampuksen tulisi olla, jotta se palvelisi mahdollisimman monipuolisesti sekä opettajia että opiskelijoita. Yritys- ja yhteisöviestinnän suuntatutumisvaihtoehtoon kuuluva työ tarkastelee verkkoyhteiskuntaa viestinnän näkökulmasta niin organisaatio- kuin yksilötasolla. Tutkimuksessa selvitetään Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden käyttökokemuksia ja toiveita verkko-opinnoista. Kyselyn tavoitteena on antaa toimeksiantajalle viitteitä toimivaan ja tarpeita vastaavaan verkkokampukseen opiskelijoiden näkökulmasta.

Työ tehdään varsin tiukassa aikataulussa, mutta koska aiheesta on melko paljon uusia tutkimuksia sekä hankkeita ja aihe sinänsä on jatkuvasti kehittyvä alue, työn selvällä rajauksella sen tekeminen on mahdollista.

Teoreettisessa osuudessa esitellään ensiksi toimeksiantajana toimiva Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy organisaationa ja sen eKampus-hanke. Lisäksi siinä selvitetään verkko-oppimisympäristöä käsitteenä ja selvitetään teoreettista taustaa hyvin toimivasta ja laadukkaasta verkkopalvelusta. Teoriaosuudessa perustellaan myös kyselyssä käytettävät menetelmät. Lähteenä käytetty materiaali on pääosin tutkimuksen luonteen vuoksi verkosta saatavaa materiaalia, mutta myös painettuja teoksia.

Työn empiirinen osuus on tutkimus motivoivasta verkkokampuksesta. Tutkimusmenetelmänä on kysely, joka tehdään valinta- ja monivalintakysymyksinä opiskelijoille, ja siinä annetaan myös mahdollisuus vapaamuotoiseen kuvailuun. Selvitystyö sisältää myös omaa havainnointia muista tutkimuksista ja omien kokemusten peilaamista tutkimustuloksiin. Työssä käytetään käsitteinä sekä internetiä että verkkoa, ja toimivat toistensa synonyyminä.

2 TOIMEKSIANTAJA

Tytäryhtiöt Kymenlaakson ammattikorkeakoulu (Kyamk) ja Mikkelin ammattikorkeakoulu (Mamk) ovat molemmat itsenäisesti toimivia oppilaitoksia, ja kuuluvat vuoden 2014 tammiukuussa aloittaneeseen emoyhtiöön, Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy:öön (Xamk). Emoyhtiö tarjoaa tytäryhtiöilleen tukipalveluja kuten kirjasto- ja oppimisteknologiapalvelut, opiskelijapalvelut, viestintä- ja markkinointipalvelut sekä tietohallintopalvelut. (Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy 2014.)

Molemmat tytäryhtiöt ovat sopeuttaneet toimintansa yhtenäiseksi Venäjä-osaamiseen keskittyneeksi ammattikorkeakouluksi. Yhteiset tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopainopisteet ovat hyvinvointi ja toimintakyky, materiaali- ja energiatehokas ympäristö sekä innovaatiotoiminta ja kaupallistaminen. (Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy 2014.)

Yhteistyö näkyy myös opetuksessa. Molemmissa ammattikorkeakouluissa on uudistettu yhtenäiseksi opetussuunnitelmat sekä innovaatio- ja yrittäjyysopinnot. Opetusta helpottavat yhtenäinen lukuvuoden ajoitus ja yhteinen verkko-opintotarjonta. (Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy 2014.)

Tukipalveluista Kansainvälisten asiain toimisto (KV-toimisto) oli ensimmäinen vuonna 2010 koulujen sulautettu tukipalvelu. Vuonna 2013 oli kirjasto- ja teknologiapalveluiden sekä tietohallinnon vuoro yhdistyä, ja vuoden 2014 alusta opiskelijapalvelut sekä viestintä- ja markkinointipalvelut siirtyivät suoraan sulautettuna emoyhtiön alaisuuteen. (Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy 2014.)

2.1 Kyamk-Mamk -strategia

Kyamk-Mamk -strategia 2010–2015 asettaa pedagogisille palveluille tavoitteeksi kehittää kokonaisvaltaisesti opetuksen laatua ja opintoprosessien sujuvuutta. Tavoitteen painopistealueiksi muodostuivat:

- ”1. opetussuunnitelmatyö ja koulutusyhteistyö*
- 2. opintojen sujuvoittaminen*
- 3. opettajien työelämänosaaminen ja työnkierto, valmennus, ohjaus ja työelämäyhteydet*

4. oppimisteknologia ja verkkopedagogiikka ja

5. koulutuksen laadunvarmistustyö. ”

Oppimisteknologian ja verkkopedagogiikan ydintavoitteeksi on vuorovaikutuksen lisääntyminen korkeakoulujen välillä sekä tehokkuutta lisäävien yhteistyömuotojen löytäminen opetusteknologiassa. Keskeinen päämäärä on yhteisen verkko-opetuskulttuurin rakentaminen ja hyvien pedagogisten toimintatapojen viljely, jotka vahvistavat korkeakoulujen välistä opetusta ja opiskelua. Toimintasuunnitelmaa on toteutettu asteittain keväästä 2010 lähtien. Ydintoimenpiteinä ovat:

- ”1. Toimivien verkko-opetuskäytänteiden kerääminen, organisoiminen ja levittäminen*
- 2. Selkeiden verkko-opetuksen hallinta- ja toteutusmallien luominen*
- 3. Hallinto- ja toteutusmallien jalkauttaminen ja vakiinnuttaminen*
- 4. Yhtenäisten tekijänoikeussopimuskäytänteiden luominen*
- 5. Opetusteknologiapalvelu- ja tukimuotojen yhtenäistäminen*
- 6. Yhteinen tutkimus- ja selvitystyö opetusteknologian alalla”*

(Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakoulut 2010,13–14.)

2.2 eKampus

Kyamkin ja Mamkin yhteistyössä kehitteillä oleva verkko-opintojen markkinointikanavana toimiva palvelukeskittymä ja opintoportaali. Sisällöltään palvelu tarjoaa tietoa opinnoista ja niiden tukipalveluista sekä opiskelutavoista, ja se on väylä oppimisympäristöihin. eKampuksen mahdollisuuksia ovat ajasta ja paikasta riippumattomat opiskelu- ja etäasiointit. Opetuksen tukena ovat virtuaaliset luokkahuoneet. (Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy 2014, 5.)

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun eKampus -hankkeen projektipäällikkönä toimivan Mirva Pilli-Sihvolan näkemyksen mukaan eKampus edustaa oppimisympäristöajattelua, jossa oppijalla on aktiivinen rooli. eKampus-visiossa näkyy myös vahvasti käsite *PLE* eli *”personal learning environment”* eli henkilökohtainen oppimisympäristö -ajattelu. Oppimisympäristön tarkoituksena on koota oppimisen tueksi tarvittavat resurssit, kuten sisällöt, oppimateriaalit ja kanssaihminen osaamiset. Työvälineinä oppimisympäristössä on tarjolla esimerkiksi Moodlen erilaiset työkalut, sähköposti ja eräät muut ohjelmat. Tuki-resursseihin Pilli-Sihvola luettelee kuuluvaksi myös ohjauksen, jolla hän tarkoittaa sekä

opettajan antamaa että ympäristöön rakennettua ohjausta, esimerkiksi toimintaohjeita ja ohjaavia tekstejä. (Pilli-Sihvola 2014b.)

Pilli-Sihvola täsmentää että verkko-oppimisympäristö käsitteenä on laajempi kuin verkko-oppimisalusta (esimerkiksi Moodle). Moodle on vain osa verkko-oppimisympäristöä ja organisaation näkökulmasta se on niin sanottu ”*learning management system*” eli sillä hallinnoidaan verkkokursseja. (Pilli-Sihvola 2014a.)

Tavoitteena on nykyaikainen, tämän päivän ja huomisen tarpeisiin vastaava kokonaisvaltainen verkkopalvelu Kymkin ja Mamkin opiskelijoille. Palveluiltaan eKampus toimii kolmella eri tasolla: kaikille avoin portaali opintojaksoille, kirjautumista vaativat opiskelijoille tarjottavat tukipalvelut ja opettajille suunnatut tukipalvelut. (Pilli-Sihvola 2014b.)

Kyamk ja Mamk aikovat yhtenäistää vuoden 2015 alusta avoimen AMK:n hallinnon, ja tuolloin Master School kokoaa ylempien AMK-tutkintojen yhteisen opetustarjonnan. Yhteisiin brändeihin luetellaan johtajuus, muuttuva ja kansainvälinen ympäristö ja työkalut sen kehittämiseen. Sisällöltään opetussuunnitelmat muodostuvat yhteisistä osioista ja alakohtaisista osista. Aikataulullisesti opetussuunnitelmien ja tutkintorakenteen uudistaminen ajoittuu syksyyn 2014, jolloin käytössä ovat uudet moduulirakenteiset opetussuunnitelmat. (Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy 2014, 5.)

Perusopintoihin sisällytetään aiempaa enemmän kaikille yhteisiä opintoja, jonka on tarkoitus parantaa laatua ja lisätä kustannustehokkuutta. Tällöin voimavarojen kohdentaminen oppimisympäristöjen monimuotoisuuden kehittämiseen lisää joustavuutta opinnoissa. Verkko-opetustarjontaa on tarkoitus kehittää ja lisätä yhteistyössä molempien ammattikorkeakoulujen kanssa. Kanavointiväylänä käytetään eKampusta. Tämä tarjoaa myös mahdollisuuden yksittäisten tutkinnon osien suorittamiseen omaehtoisesti opiskeleville. (Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy 2014, 5.)

3 VERKKOYHTEISKUNTA

Työyhteisöissä perinteinen viestintäjärjestelmä rakentuu viestinnän sisällöstä, kanavista ja säännöistä. Säännöt määrittävät mitä kanavia käyttäen kutakin asiaa viestitetään ja hoidetaan. Sen toiminnassa oleellista ovat muodollisuus ja säännöllisyys. Toimintatapana tämä on turvallinen ja systemaattinen käsite edelleen. (Juholin 2008, 72.)

Suoraviivaisen viestintäkanavan vaihtoehtona ovat Juholinin (2008) mukaan vuorovaikutteiset vapaamuotoisemmat viestintäfoorumit. Ne luovat pohjan työyhteisöviestinnälle joiden pääluokat kuvaavat työyhteisön vuorovaikutteista viestinnän aluetta eli foorumia. Pääluokkaan jaotellut työfoorumit kuvaavat konkreettista työtilaa ja tekniikkaa, jolla viestintää välitetään. Hybridifoorumit muodostuvat eri viestintämuotojen yhdistelmästä, joita työfoorumeilla kehitetään ja joissa oleelliseksi muodostuvat teknisen viestinnän yhdistyminen jokaiseen tapahtumaan. Nämä foorumit syntyvät ihmisten vuorovaikutteisuudesta sekä itseohjautuvuudesta, ja siihen kuuluvat yhteinen tekeminen ja oppiminen. (Juholin 2008, 75.)

Laaksosen, Matikaisen ja Tikan (2013, 9.) teoksessa puhutaan verkon merkityksen olevan erityisesti länsimaissa *ubiikki* eli kaikkialla läsnä oleva. Heidän mukaansa edesmennyt tulevaisuustutkija Mika Mannermaa on vuonna 2008 viitannut ubiikkiyhteiskuntaan, jossa langaton tiedonsiirto ja verkottuminen on mahdollista kaikille kaikkialla, mihin aikaan tahansa välineestä riippumatta. Nykyään sanalla ubiikki viitataan lähinnä mobiilina toimiviin laitteisiin. Vaikka verkko ei ihan kaikkialla ole Mannermaan viittamaa ubiikkia sanan varsinaisessa merkityksessä, se on kuitenkin yhä enenevässä määrin osa arkielämää. Kehittyneestä viestintäteknologiasta on tullut osa jokapäiväistä arkea työelämässä. Sähköposti on yksi yleisimmistä viestintävälineistä sekä organisaatioiden sisäisessä viestinnässä että asiakkaiden ja muiden sidosryhmien välillä. Aula ja Jokinen määrittelevät viestintäteknologian tarkoittavan ”*niitä teknologioita ja viestinnän teknisiä muotoja, joita organisaation jäsenet käyttävät kommunikoidessaan toistensa kanssa. Näitä ovat muun muassa internet, sähköposti, erilaiset pikaviestimet (esim. Messenger), intranet, organisaation sisäiset blogit, mobiilit viestintäverkot ja niin edelleen. Viittaamme myös sanaan verkko organisaation viestintäteknologian synonyymina. Yhdessä nämä muodostavat organisaatio viestinnän teknologian tai organisaation verkkoviestinnän*”. (Aula & Jokinen 2007, 4–5.)

Verkkoa voidaan ajatella toimintaympäristönä, joka on viestinnällinen ja vuorovaikutteisen paikka. Ihmisten kanssakäyminen muodostaa verkon ja verkkotoiminnan. (Ihanainen 2010, 27.)

Vapaamuotoisia foorumeita syntyy sisäisistä ja ulkoisista verkostoista. Työyhteisöihin muodostuu itsestään sisäisiä verkostoja työpaikan yhteisöllisyyden ansiosta. Verkostoja muodostuu myös tarkoituksenmukaisesti kun halutaan esimerkiksi saattaa yhteen samantyyppisiä intressien henkilöitä. Työyhteisössä voidaan muodostaa myös vielä sulkeutuneempi yhteisö, johon vain osa yhteisön jäsenistä kuuluu. Ulkoisen verkostoitumisen motiivina on vastaavanlaiset intressit hakeutua samanhenkisten joukkoon, josta hyöty on molemminpuolisista. (Juholin 2008, 75.)

Sähköpostin käytön huima lisääntyminen roskaposteineen on vesittänyt alkuperäisen idean toimia foorumina reaaliaikaiselle keskustelulle. Työyhteisöissä foorumi on pyritty korvaamaan organisaation sisäisellä verkkopalvelulla: intranetillä. Sähköpostin käyttöä ovat vähentäneet myös uudet pikaviestimet ja puhelinten nykitekniikka. (Juholin 2008, 77.)

Jatkuvasti kehittyvä teknologia vaatii myös yrityksiä ja yhteisöjä muuttamaan markkinointia ja asiakasviestintään liittyviä toimintatapojaan pystyäkseen vastaamaan nyky-yhteiskunnan vaatimuksiin. Muutoskohteiksi ovat joutuneet toimintasuunnitelmat, kanavat ja keinot, joita on kehitettävä niin sisällöltään kuin toimintatavoiltaan. (Minkkinen 2013, 36.)

Sosiaalisen median valtakaudella internetin palvelutarjonta on yleistynyt sekä julkisilla että yksityisillä yrityksillä ja yhteisöillä. Monen työpaikan tehtävissä asiakaspalvelu- ja tiimityöskentelytaitojen hallinta verkossa on korostunut. Moni yritys on löytänyt tiensä myös Facebookiin ja Twitteriin, joissa vuorovaikutus mahdollistuu reaaliaikaiseksi asiakkaan kanssa. Sosiaalinen media avaa ovia globaalisti, eli yritysten on kehitettävä kilpailukykyään. Yhteisöllisyys tarjoaa myös mahdollisuuksia esimerkiksi asiakassuhteiden ylläpidossa, yritysten sisäisessä toiminnassa ja yhteistyöverkostojen kehittämisessä. (Minkkinen 2013, 38.)

Palvelutarjonnan supistuessa myös valtio ja kunta ovat tulleet osaksi verkkoyhteiskuntaa. Ne ovat käynnistäneet asiakkaille suunnattuja etäpalveluhankkeita, koska palvelupisteiden

välimatkat ovat kasvaneet. Hankkeiden tavoitteena on lisätä itsenäisen verkkoasioinnin lisäksi myös vuorovaikutteisia verkkoneuvotteluja palveluntuottajan kanssa asiakkaan kotoa käsin. Yritysten ja valtio- kuntasektorin henkilökohtainen asiakaspalvelu ja paperiset lomakkeet ovat siirtymässä hiljaiseen taka-alalle, toiminnan keskittyessä sähköisiin palveluihin.

Sähköiseen verkkopalveluun viety asiointi tarkoittaa myös verkkotyöskentelyn kasvavaa osuutta työtehtävissä organisaatioissa. Myös yrityksen sisäistä viestintää osataan hyödyntää verkossa yhä enemmän, sillä verkon tuoma kustannustehokkuus ja toiminnan tehostaminen ovat merkittäviä, kun esimerkiksi matkakustannuksia eikä matkaan kuluvaan aikaan yritykselle enää synny. Muuttuva työelämä korostaa jatkuvan oppimisen tärkeyttä työelämän jokaisessa vaiheessa. (Minkkinen 2013, 38.)

Verkkovälitteiset kokoukset etenkin kansainvälisissä ympäristöissä ovat hyvinkin tavallisia, sillä ne mahdollistavat useamman henkilön samanaikaisen kokoontumisen olinpaikasta riippumatta. Tämänlaisessa viestinnän mallissa korostuvat keskusteltavuus ja jokaisen osallistuminen yhteisten asioiden käsittelyyn. Verkkovälitteiset kokoukset eivät kuitenkaan kokonaan korvaa fyysisesti läsnä olevia ”face to face” palavereja. Vaikeat asiat ja ennestään tuntemattomien henkilöiden luottamuksen puute voivat olla este tai haitta verkkopalaverin järjestämiseksi. (Juholin 2008, 74.)

3.1 Verkko-opetus

Verkko-opetus sinänsä ymmärretään yleisesti melko laajana käsitteenä, ja siksi sen määrittelemisen selkeyttää asian tutkimista huomattavasti. Sami Palhomaa Helsingin yliopiston tietojenkäsittelytieteen laitokselta on määritellyt verkko-opetuksen tarkoittamaan yleisesti kaikkea verkossa tai sen välityksellä tapahtuvaa suunnitelmalliseen opetukseen nojautuvaa toimintaa.

Hänen mukaansa verkko-opetus voidaan suuntaa-antavasti ryhmitellä opetustapojen mukaisesti joko ohjattuun tai itseopiskeluun verkossa sekä lähi- ja verkko-opetuksen yhdistelmästä muodostuvaan monimuoto-opetukseen, josta käytetään myös termiä *Blended learning*. Lisäksi joissain tapauksissa eritellään opetustapojen mukaisesti myös digitaaliseen materiaalin tuottamiseen keskittyneen materiaalikeskeisen (*resource-based learning*) ja vuorovaikutuskeskeiseen tapaan, jossa merkityksellisin osuus on eri opetusvaihei-

den vuorovaikutusprosessit. Palhomaan mukaan näitä ajatusmalleja voidaan myös yhdistellä. (Palhoma 2004.)

Yleistynyt verkko-opetus on tuonut opetussisällöltään erittäin kattavia ja laadukkaita kursseja. Mahdollisuudet tarjontaan ovat kasvaneet jopa kansainvälisestikin tarjottaviin koulutuspaketteihin. (Minkkinen 2013, 39.)

Kyamkin pedagogiikan kehittämiskoordinaattori Osku Kiri on visioinut Kyamkin verkko-opetuksen määritelmän seuraavaan muotoon: ” *Verkko-opetuksella tarkoitetaan opetuksen toteutusmuotoa, jossa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikkaa. Verkko-opetus pitää sisällään 1) verkon tukeman lähiopetuksen, 2) monimuoto-opetuksen verkossa ja 3) itseopiskelun verkossa*”. (Pilli-Sihvola 2013,51.)

3.2 Oppimisympäristö

Www-pohjaiseen ympäristöön perustuvien verkko-oppimisympäristöjen tarkoitus on tehdä mahdolliseksi yhteinen tiedonrakentaminen, verkkovälitteinen vuorovaikutus sekä tehtävien palautus ja niiden ohjaus verkossa. Ne luokitellaan avoimiin oppimisympäristöihin. Niissä sisältö tuotetaan oppimisprosessissa eri pedagogisia malleja hyödyntäen yhteisesti oppilaiden ja opettajan kanssa. Verkko-oppimisympäristöjä on useita erilaisia ja ne voivat olla joko ilmaisia tai maksullisia ohjelmistoja. Yleisemmin Suomessa käytettyjä verkko-oppimisalustoja ovat Moodle, Fronter ja Optima. (Mediakasvatusseura ry 2014.)

Muita työkaluja verkko-oppimisympäristön järjestämiseksi tai tueksi ovat yleistyneet esimerkiksi sosiaalisen median sovelluksista blogit ja wikit (Ihanainen 2009,23.). Lisäksi reaaliaikaiseen ohjaukseen avuksi on tullut Connect Pro-verkkoneuvotteluohjelma. Se ja sähköposti ovat oppimisalustassa. Muita palveluja on esimerkiksi Google-kalenteri. (Ihanainen, Kalli, Kiviniemi, 2009, 78.)

Verkko-ohjaus on verkkoympäristöissä tapahtuvaa tavoitteellista opiskeluun liittyvää ohjaamista, ja se voi tarkoittaa kaikkia oppimiseen, opiskeluun ja kehittymiseen liittyviä toimia. Toimet voivat olla esimerkiksi ohjeistuksia oppimistehtäviä, palautteenantoa ja muita edistymistä tukevia asioita. (Koli 2008, 15–16.)

Henkilökohtainen oppimisen ympäristö PLE tulee sanoista *Personal Learning Environment*. 2000-luvun alussa sosiaalisten verkkopalveluiden ja -teknologioiden yleistyessä syntynyt käsite on teknologialähtöisyydestä siirtynyt kohti käyttäjää sosiaaliseen mediaan kohdistettujen pedagogisten odotusten takia. Lisäksi samaan aikaan sen käytännön prosessit ovat yleistyneet lisäten kansainvälisiä PLE-tutkimuksia ja jatkokehittänyt käsitettä edelleen. (Jyväskylän yliopisto, 2014.) Profiloijan lähtökohdat ja tausta antavat erilaisia näkökantoja määriteltäessä PLE:tä, mutta yksimielisesti profiloijasta riippumatta sen katsotaan olevan *oppijalähtöinen lähestymistapa oppimiseen ja uudenlainen näkökulma oppimisen omistajuuteen* (Jyväskylän yliopisto, 2014).

Myös koulujen on pysyttävä ympäristössä tapahtuvassa jatkuvassa muutosten virrassa. Teknologian ja median kehittyminen ovat muodostuneet sen keskeisimmäksi ja nopeimmaksi muutokseksi oppimisen ja opettamisen näkökulmasta ajatellen. Opetustoiminnassa moni käsitteistö on muuttunut voimakkaasti. Laakkosen ja Juntusen mukaan Hargreaves on todennut ihmisten muuttaneen tietoyhteiskuntaan ja tietotalouteen. (Viteli & Östman 2009, 69.)

Käsitteenä tietoyhteiskunta tarkoitetaan Europa-palvelimen e-palvelun mukaan uutta tietoa ja viestintätekniikkaa. Sanaston mukaan 90-luvun alun raju kehitys on tuonut mukanaan sähköisen viestimien yleistymisen, teknologian digitalisoitumisen, internetin käytön räjähdysmäisen kasvun ja televiestintämarkkinoiden monopolin avaamisen. Siinä viitataan myös tietoyhteiskunnan aiheuttamista muutoksista arkielämän eri alueille, esimerkiksi koulutusmahdollisuuksien ja tiedonsaannin parantumisena tietoteknologiaa hyödyntävänä etäopiskeluna. Lisäksi sen hyödyntäminen on arkipäivää esimerkiksi työelämässä etätyönä ja virtuaaliyriytyksinä. Kehityssuunnan mukana tulevat ikävät ilmiöt, kuten rikollisuus ja piraatismi. Lisäksi vaarana on kehityksen ulkopuolelle jäävien epäoikeudenmukaisuuden korostuminen. (Europa-palvelimen e-palvelu 2014.)

Kehitys on muuttanut myös oppimisen käsitystä ja oppijana olemisen roolia. Mukaan on hivuttautunut oppimisen sosiaalinen näkökulma, jossa oppiminen voidaan nähdä yhteisenä tiedon hankintana ja vuorovaikutteisena polkuna. Tulokseen on osaltaan myös vaikuttanut sosiaalisen medioiden kehittyminen ja yleistyminen. Blogit, wikit ja verkkoyhteisöt ovat nykyisin erittäin merkittävässä osassa vapaa-aikana. Tässä kehityksessä koulujen toimintatavat ovat vielä lapsenkengissä. Sosiaalinen media on alkanut kuitenkin ottaa jalansijaa

myös kouluissa. Verkostoituminen on lisännyt saatavilla olevan tiedon määrää, mikä on lisännyt asiantuntijoilta vaadittuja tiedonhankinta sekä -hallintakykyjä. Asiantuntijuutta lisäävä oppija on myös aktiivinen toimija yhdessä muiden kanssa. Aktiivisuus jatkuu kaikilla elämän osa-alueilla. Ihmisestä on tullut ikuinen oppija. Nämä asettavat uusia vaatimuksia koulutukselle ja koulutusta järjestäville organisaatioille. Uudet oppimisen toimintamallit, -tavat ja -tilat tukevat oppimisen sosiaalista ulottuvuutta ja osaltaan edesauttavat huomioimaan aktiivista oppijaa yksilönä. (Laakkonen ja Juntunen 2009, 70.)

3.3 Verkko-oppimistila

Kasvatustieteellisesti verkko-oppimistilaa on käsitelty joidenkin tutkimusten mukaan pääasiassa fyysisenä ja virtuaalisena tilana. Fyysistä tilaa kuvaavat esimerkiksi muunneltavuus ja varustus, mukavuus sekä esimerkiksi visuaalisuudesta kertova miellyttävyys ja oppimisympäristön suhde käyttäjiin. Toisaalla oppimistilaa määritellään myös ymmärryksen syventämiseen tähtäävänä reflektiotilana, jossa saatuja kokemuksia ja oppeja pohditaan yksin ja ryhmissä. Tarkasteluissa sivutaan myös dialogisia ja digitaalisia oppimisympäristöjä, mutta aihetta käsittelevissä tutkimuksissa jätetään huomiotta ihmiset ja heidän osallistumisena verkossa. (Ihanainen ym. 2009, 12.)

Verkko-oppimistilan rakentumiseen vaikuttaa fyysinen ulottuvuus, joka riippuu teknologian luonteesta ja käytettävyydestä. Lisäksi toimintaympäristön virtuaalisuuden vaikutukset näkyvät verkko-oppimistilaan niin samanaikaisuuden kuin eriaikaisuuden kautta, sekä siten kuinka se antaa mahdollisuuden tai vaatii tekstin tuottamista, toiminnallisuutta, auditiivisuutta eli kuuloaistiin liittyvää sekä visuaalisuutta. Oman vivahteen sille antavat myös ympäristöön kehitetyt toimintarakenteet vaadittuine työskentelytapoineen, kuten sisällön esittäminen, osanottajien toimintatavat ja kanssakäyminen. Virtuaalisuuden erityisluonne sävyttää erityisesti verkko-oppimistilan henkisiä ja sosiaalisia ominaisuuksia, koska siinä ei ole suoranaista fyysistä kohtaamista toisen kanssa. (Ihanainen ym. 2009, 12.)

Aineksia virtuaaliseen oppimistilaan voidaan hakea myös avoimeen verkkotyöskentelyyn sijoittuvasta vertaistuotannosta, joita ovat muun muassa sovellustuotanto ja pelien kehittyminen. Näissä ydintoimintaa on yhteinen tavoitteellinen tuotanto, joka edellyttää itsetietoiseen, läpinäkyvään tuotantoon. Käyttäjätuotannon keskeisimmäksi aatteeksi muodostuvat avoin yhteistoiminta, ilman etukäteen tarkkaan määriteltäviä tavoitteita. Lisäksi tärkeäksi ominai-

suudeksi muodostuvat myös vertaiskyvykyys ja vertaisvalta, tasavertaisuuteen liittyvät piirteet. Tasavertaisuudella ei tarkoita samanlaisuutta, vaan osallistujien samanarvoista osallistumismahdollisuutta. Merkkijäljittäminen viittaa toimintaan, jossa ominaista on jäljittettävyys ja jälkien jättämien. Työskentely voi olla täysin yksilöllistä ja siihen voi syntyä toistensa tekemisestä tietämättömiä ryhmiä tai verkostoja. (Ihanainen ym. 2009, 13.)

Verkko-oppimistilan rakentumiseen vaikuttavat sosiaalisten tekijöiden lisäksi myös itse tekemisen sisältö, jotka eivät koskaan ole valmiita. Tästä syystä sitä voidaan kutsua myös prosessuaaliseksi tilaksi. (Ihanainen ym. 2009, 15) Sen luonteeseen kuuluu vastakkaisuus, eli esimerkiksi se on samalla yksilöllinen ja yhteisöllinen, näkyvää toimintaa ja mielikuvia sekä vertainen ja hierarkkinen. Verkko-oppimistilan syntyminen mihin tahansa verkkotoimintaympäristöön on mahdollista. Tila voi syntyä henkilökohtaisiin oppimisympäristöihin kuten blogeihin, tai se voi olla esimerkiksi oppilaitosten organisoima pedagoginen oppimistila. Pedagogisen oppimistilan tunnusmerkkejä ovat organisoitu yhteisöllisyys, ohjattu vertaisuus, rakennettu prosessi ja suunnattu avoimuus. (Ihanainen ym. 2009, 18.)

Hyvä verkko-oppimistilassa ydinasiaksi nousee yhteisöllisyys. Sen ominaispiirteitä ovat tutkimusten mukaan *avoimuus, osallistuva, aktiivinen, kunnioittava, turvallinen, iloinen, vapaa ja elämyksellinen*. Tämän jälkeen tulevat vasta tekniseen, toimivuuteen ja käytettävyyteen liittyvät asiat. Hyvässä verkko-oppimistilassa opettaja on tutkimusten mukaan läsnä, joka omalla esimerkillään ohjaa muita ymmärtämään, että verkossa on myös muita ihmisiä. Lisäksi palaute etenkin positiivinen, koettiin tärkeäksi. Vasta näiden jälkeen tuli suunnitteluun ja ohjaukseen liittyvät asiat. (Ihanainen ym. 2009, 70.)

3.4 Käytettävyys

Parkkinen (2002) kirjoittaa olevan useita erilaisia määritelmiä verkkopalvelun käytettävyydelle, ja keskittyy kirjassaan vain kahteen määritelmään. Jacob Nielsenin määritelmässä käytettävyys on keskeinen osa laitteiden ja sovellusten käyttökelpoisuutta. Käytettävyydeltään vain riittävällä tasolla olevaa laitetta tai sovellusta voidaan käyttää. Tullessa sivustolle käyttäjä viipyy siellä noin 6 s–2 min. Jo verkossa olevan palvelun täytyy erityisen nopeasti kertoa, pystyykö sivusto vastaamaan käyttäjän tarpeisiin ja osoittaa tiedonhaun helppous. Käytettävyyden muodostavat viisi eri tekijää. Opittavuus viittaa sovelluksen tai laitteen ensimmäiseen käyttökokemukseen, jonka jälkeen sovelluksen tehokkuus mittaa

käytettävyyttä. Opitusta ja hyväksi sekä tarpeelliseksi todetusta palvelusta halutaan hyötyä yhä enemmän ja nopeammin. Koska käyttäjät oppivat asioita kuitenkin eri aikaan, tulee palvelun pystyä tarjoamaan niin sanottuja oikopolkuja usein tarvittaviin osioihin, sekä keinoja oikoa turhaksi jääneitä asioita. (Parkkinen 2002, 27–29.)

Palatessaan uudelleen sivustolle käyttäjän tulisi voida perustaa toimintansa muistivaraisuuteen ja löytää helposti aikaisemmin käyttämänsä osiot. Muistettavuus taas viittaa opitun sovelluksen helppoon käyttämiseen. Keinoja muistettavuuteen antavat suunnitelmallisuus: pyritään pitämään asiat samoilla paikoilla ja kiinnittämään huomiota visuaaliseen layoutiin, sillä ihmisen kuvamuisti on tutkimusten mukaan erittäin pitkäkestoinen ja tehokas aisti. (Parkkinen 2002, 28–29.)

Virheettömyys luo pohjan käytettävyyden luotettavuudelle. Sivustojen toimiessa yhdenmukaisesti käyttäjä saa palautetta tärkeiden toimenpiteiden jälkeen. Oletusarvojen eli esimerkiksi päivämäärien, kellonaikojen ja linkkien paikkansapitävyys antaa käyttäjälle enemmän aikaa muuhun asiaan keskittymiseen. (Parkkinen 2002, 28–31.) Viidentenä tekijänä Parkkinen mainitsee Nielsenin käytettävyydessä olevan käyttäjäkokemukseen pohjautuvaa miellyttävyyttä. Siihen liittyy keskeisesti estetiikka, arvot ja asenteet. (Parkkinen 2002, 28,31.)

Toinen Parkkisen (2002) käsittelemä käytettävyyden määritelmä on standardoitu ISO 9241–11, joka Parkkisen mukaan ei pysty määrittelemään yhtä yleispätevää käytettävyyttä. Siihen vaikuttavia tekijöitä ovat itse käyttäjä ja se mitä hän tekee ja millä välineillä. Käytettävyyteen vaikuttavat myös käyttäjän tietämystaso sekä jopa sen hetkinen valaistus. Vasta kun nämä asiat tunnetaan edes jollakin tasolla, voidaan mitata vasta tehokkuutta, taloudellisuutta ja miellyttävyyttä. (Parkkinen 2002, 31.)

Verkko- ja työssäoppimispainotteisessa lähihoitajakoulutuksessa (verty) kokeiltiin lähijaksojen toteutusta virtuaalisina lähijaksoina. Opiskelijoiden kokemukset pilotista olivat vaihtelevia. Opiskelu vaatii suurempaa sitoutumista, kuin lähitunnit luokahuoneessa. Lisäksi sen vaatimuksiin kuuluu itseohjautuvuutta, aikatauluista kiinni pitämistä ja hyvää opiskelumotivaatiota. Tämä ei kaikille sopinut. Opiskelijoiden hyvää ilmapiiriä luotiin ryhmäytämällä opiskelijat alusta alkaen, jolloin lähikontaktitunteja pidettiin. Ryhmätyöskentely koettiin ajoittain raskaaksi virtuaaliympäristössä, ja tähän vaihtelua tuotiin pienryhmä is-

tunnoilla. Kokemukset yleisesti puolsivat osittaisten lähikontaktituntien pitoon. (Ihanainen 2009, 17, 19.)

Tämänlaisten tuntien pitoon verkko-opetuksen vaatimuksissa korostuvat oppilaitoksen johdon sitoutuminen tukemaan ja antamaan tarvittavat resurssit. Lisäksi opettajille tulee huolehtia riittävät tekniset ja pedagogiset tuet, sekä tiedonlöytämiseen tarvittavaa tukea. Myös opiskelijoiden tarvitsemaa teknistä tukea ei saa unohtaa. Lisäksi heille tulee huolehtia henkilökohtaisen oppimisen ohjauksen lisäksi myös pienryhmäohjausta. (Ihanainen 2009, 20.)

3.5 Kyselyt verkkopalvelusta verkossa

Yhteiskunnallisesti tärkeään asemaan juurtunut verkko tai jokin siihen liittyvä asia on johdantanut myös siihen, että se on tutkimuskohteena yhä useammin. Sitä pidetään myös hyvänä työvälineenä erilaisten aineistojen keräämisessä. (Laaksonen ym. 2013, 9.) Tutkimuskohteena verkko tai sosiaalinen media asettavat tarpeita määrittelytavoista, sillä ne asettavat osaltaan perusteet tutkimukselle. Laaksosen ym. (2013, 11) mukaan juuri määrittely omalta osaltaan luo käsitteellisen kontekstin tai raamit hahmottamaan tutkimuskohteen. Heidän selvitysten mukaan kuitenkin internetin määrittely on hankalaa, sillä heidän mukaansa Suominen on vuonna 2009 todennut internetin pakenevan määrittelyjä. Tutkijat ovat määritelleet internetiä useilla eri tavoilla ja eri käsitteitä käyttäen. On myös arveltu, että nopea teknologinen kehitys ja sen aiheuttamat kulttuurin muutokset luovat tutkijalle vaatimukset selvittää määrittelyt ja käytetyt käsitteet. Lähtökodista riippuen ne ovat usein olleet joko teknologisten ominaisuuksien tai sosiaalisten ja kulttuuristen merkityksien selvittämistä. Tätä kahtiajakoa voidaan Laaksosen ym. (2013, 12) mukaan perustella Lawrence Lessigin vuonna 2001 näkemyksellä verkon kerroksisesta rakenteesta. Kerrokset muodostuvat materiaalisteknisestä järjestelmästä ja koodeista, protokollineen ja ohjelmistoinen sekä päälimmäisenä olevasta sisällöstä. Näiden kerrosten väliin muodostuvat vuorovaikutuksessa verkon kulttuuri ja sosiaaliset merkitykset. Tätä ajatusta on sivuttanut myös kirjan mukaan verkkososiologi Chritinen Hine jo vuonna 2000, jonka mukaan verkko on sekä kulttuurina että kulttuurisena rakennelmana. Tällöin verkkoa voidaan pitää paikkana, jossa kulttuurit syntyvät ja muovautuvat sekä kulttuurin mukana tuotetusta teknologiasta. Internet vaati tarkempaa tutkimista verkon luonteesta ja muutoksista molemmilla tasoilla, sillä teknisesti

ajateltuna internet on vain laitteiden ja palvelimien muodostama verkko, mutta siitä ei selviä millainen internet on. (Laaksonen ym. 2013, 12.)

Digitaalista mediaa on terminä käytetty kuvailemaan meneillään olevaa laajempaa viestintäteknologian murrosta. Digitaalisuus viittaa tiedon numeeriseen ja koneluettavaan muotoon. Tämä on johtanut siihen, että kaikki tieto voidaan pakata hyvinkin pieneen tilaan ja se on helposti käytettävissä, esimerkiksi muistitikulla. (Laaksonen ym. 2013, 12–13.) Web 2.0 tarkoittaa terminä verkon 2000-luvun alun teknistä kehitystä ja sen mukanaan tulleita seurauksia. Teknisenä lähtökohtana sille on ollut näkemys verkosta ohjelmointialustana, jonka ytimenä on palvelut. Käyttäjälle se mahdollistaa selaimelta suoraan välittyneitä joustavampia, laitteistoriippumattomia ohjelmia ja palveluita. Sen painopisteeksi muodostuu osallistuva ja aktiivinen käyttö kuten verkkotietosanakirja Wikipedia. (Laaksonen ym. 2013, 13.)

Sosiaalinen web tai nykyisin sosiaalinen media on yleinen verkon käyttäjien merkitystä korostava, kulttuurista muutosta kuvaava termi, jonka yhteydessä voidaan puhua ryhmästä verkkopohjaisia sovelluksia web 2.0 -alustalla mahdollistaen käyttäjäsällön luomisen ja jakamisen. Käsitettä on kritisoitu muun muassa sosiaalinen -sanan yhteydestä, sillä ei tietävästi ole mediaa, joka ei olisi sosiaalista. Myös sosiaalisen median kaupallistuminen on aiheuttanut arvostelua, sillä sen keskeinen piirre luonnehtii vapaata viestintää, kun toisaalta se kuitenkin on keskittynyt muutamien isojen yritysten kuten Googlen, Yahoön ja Facebookin alustoille. Osansa ovat saaneet myös sosiaalisessa mediassa käytetty kielenkäyttö, ja etenkin palvelujen alle jäänyt liiketoiminta. Yhteisöllisyyteen, yksilöllisyyteen ja kulttuuriin liittyvä sanastoa käyttävät palvelut saavat tuloja profiloitujen käyttäjien tietoja hyväksikäyttäen. Tuttavallisemmin sosiaalista mediaa on pyritty määrittelemään erilaisten luokittelujen avulla. Määrittelyä on toisin sanoen lähestytty sen rakenneosien yhdistelmien ja toiminnallisten ominaisuuksien kautta:

1. *Yhteistuotanto (wikit, esim. Wikipedia)*
2. *Verkostoitumis- ja yhteisöpalvelut (esim. Facebook, Linked In)*
3. *Sisältöjen jakamiseen keskittyvät alustat (esim. Youtube, Flickr)*
4. *Blogit ja mikroblogit (blogialustat, Twitter)*
5. *Virtuaalimaailmat (sosiaaliset ja pelilliset, esim. Second Life)*
6. *Verkkokeskustelut (esim. Suomi24, MuroBBS)*

(Laaksonen ym. 2013, 13–15.)

Internet tutkimuskohteena kiinnostaa myös eri tieteenaloja. Etenkin viestinnän- ja median ala on ollut kovastikin kiinnostunut juuri sosiaalisesta mediasta, mutta tieteenaloina myös esimerkiksi terveys- ja käyttäytymistieteet sekä taloustieteilijät ovat olleet kiinnostuneita. Erilaisten teoreettisten jaotteluiden pohjalta Laaksosen ym. (2013, 18) mukaan ”*verkko voi olla tutkimuksen väline, lähde, paikka tai kohde.*”. (Laaksonen ym. 2013, 17–18.)

Jatkuvasti muuttuvat ja kehittyvät verkkopalvelut ja käyttäjien toiminta tekevät verkkotutkimuksesta haasteellisen esimerkiksi rajauksen suhteen. Esiin saattavat tulla myös tutkimuksen eettisyyteen liittyvät asiat, tai esimerkiksi erittäin merkittävästi näkymättömään yleisöön liittyvä tutkimukselliset ongelmat, eli käyttäjän on vaikea havainnollistaa tuottamansa materiaalin todellista yleisömäärää. Myös saatavilla olevan verkkomateriaalin määrä saattaa harhauttaa tutkijaa, sillä esimerkiksi samaa materiaalia voidaan kierrättää eri palveluissa ja muokata niistä uusia versioita. (Laaksonen ym. 2013, 21–23.)

Tutkimustulosten analysointi luo puitteet lisähaasteisiin. Lukuisten eri välineiden tarjoama datamäärä voi helposti harhauttaa tutkijan. Verkkotutkimus sinällään voi harhauttaa sen helppoudesta johtuen, ja saattavat aikaansaada tutkimuksen ilman kunnollista etukäteissuunnittelua. Tulosten tulkinta ei myöskään ole välttämättä haastetta aiheuttamaton toimi. Teknologisesti mahdollisuudet eri tavoin tuotettuun materiaaliin tarjoaa enemmän tai vähemmän mietittyjä tuloksia. Prosessin keskeisin vaihe liittyy aina kuitenkin tulosten tulkintaan teoriataustaa peilaten, eikä tulkinta onnistu millään teknisillä työvälineillä, vaan se on tutkijan omaa työtä. (Laaksonen ym. 2013, 23.)

Tutkimusmateriaalin ja -tulosten yleistettävyydellä on myös osaltaan merkityksensä, joka tulee ottaa huomioon verkkotutkimuksessa. Kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa yleistettävyyden ehto on voida yleistää otoksen tulokset suurempaan joukkoon ihmisiä. Tällöin tutkimukseen valittujen on edustettava hyvin tutkittavaa joukkoa. (Laaksonen ym. 2013, 25.)

4 KYSELY

Käytännöllisen ja luotettavan kyselyn tekeminen vaatii taitoa. Tutkimuksena se on edullinen ja tutkimus voidaan tehdä suurelle joukolle kerralla. Kysely voidaan tehdä alkavan palvelun lisäksi myös olemassa olevalle palvelulle ja sen uudelleenkäyttö on mahdollinen jatkotutkimuksia tehdessä. Ennakoivan kyselyn avulla voidaan myös saada esimerkiksi rajatumpi haastattelututkimus. Uuden verkkopalvelun suunnitteluvaiheessa mahdollinen asiakaskunta voidaan määritellä kyselyä käyttäen ja sillä voidaan selvittää heidän käyttäjä-tottumuksia jolloin palvelusta saadaan asiakkaan tarpeita vastaava. (Sinkkonen, Nuutila & Törmä, 2009, 107–108.)

Vastaajan motivoiminen vastaamaan kannattaa, kun aihe ei ole vastaajalle kovin tärkeä. Routio pitää tehokkaimpana keinona positiivista motivoimista jossa vastaajalle kerrotaan aiheen tärkeys ja tarkoitus vastaajan kannalta sekä korostetaan vastaajan tärkeyttä tutkimukselle. Toisena hyvänä keinona Routio pitää kyselystä koituvan vaivan vähyyden korostamista. Tämän takia kysymysten ja muotoilujen tulee olla tarkkaan harkittuja. (Routio P. 2007.)

Yleisimmät jakelukanavat kyselylle ovat *verkko*, *sähköposti* tai *kirje*. Se voi olla yrityksen verkkosivuille ilmestynä, sähköpostilinkkinä saapuva kysely tai se voi olla esimerkiksi tapahtuman yhteyteen järjestetty kysely. Sinkkosen ym. (2009,108) mukaan verkossa järjestetty kyselyn tulee olla yksinkertainen ja selkeä, eikä se saa olla pitkä. (Sinkkonen ym. 2009, 108–109.)

Kysely sisältää erilaisia epäkohtia, kuten tietämättömyyttä vastaajien rehellisyydestä, (eli siitä kuinka todenmukaisia vastaukset ovat), tuleeko väärinymmärryksiä, onko aihealue tuttu vastaajalle (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara 2009, 194). Verkossa järjestetyn kyselyn huonoksi puoleksi Sinkkosen ym. (2009) mukaan muodostuu lisäksi yleisesti melko vähäiseksi jäävä vastausprosentti. Yhtenä ratkaisuna Sinkkonen ym. pitävät sähköpostimuistutuksen käyttöä. Varsinaisten kysymysten teossa haastavinta on muotoilla kysymykset muotoon että saadaan luotettavat ja relevantit vastaukset tutkimusongelmaan. Vähemmän haittaa tutkimukselle tuovat vastaukset, jotka eivät vastaa omaa mielipidettä. Toisin sanoen vastaukset ovat yleisesti hyväksyttyjä vastauksia. Kysymysten teossa kannattaa huomioida mahdollisuus, ettei vastaaja aina tiedä vastausta. Lisäksi Sinkkonen ym. (2009) huomaut-

taa että rehellisten vastausten saamiseksi lisäselitysten vaatiminen jokaisessa kielteisessä kysymyksessä ei ole suotavaa vaan se täytyy olla vapaaehtoisesta. Vastausmäärän vaikuttavia ovat kyselyn ja kysymysten lisäksi myös liitteeksi laitettava saate, jossa tulee selvittää kyselyn tarkoitus ja vastausaika. Postitse lähetettyyn kirjeeseen tulee lisätä myös palautuskuori osoitetietoineen ja maksettuine postimaksuineen. (Sinkkonen ym. 2009, 109–110.)

Henkilöllisyyttä koskevista tiedoista on olemassa asetus, joka antaa määräyksiä tutkimusten käsittelyssä, jos henkilö on tunnistettavissa myöhemmin. Vastaajille on lisäksi ilmoitettava tutkijan nimi sekä mahdollinen toimeksiantaja, jos sen ilmoittaminen ei heikennä tulosten luotettavuutta, sekä tieto siitä että vastaaminen perustuu vapaaehtoisuuteen. (Routio P. 2007.)

Kysymysten kirjoittamista aloitettaessa tulee ensin olla päätettynä millaista tietoa tarvitaan. Suunnittelun alkaessa kannattaa hahmotella ensin pääasialliset kysymykset. Ideointi kannattaa tehdä ryhmässä jossa kysymyksiä hahmotellaan. Lopulliseen kysymyslistaan jätetään vain tutkimuksen kannalta kaikkein olennaisimmat kysymykset, sillä tutkimuksen kannalta on hyödyllisempää saada suurempi määrä vastauksia muutamaan kysymykseen kuin suureen määrään kysymyksiä vähemmän vastauksia. (Sinkkonen ym. 2009, 111.)

Kysymyslistan jälkeen mietitään vasta kysymysten muotoilut ja tavat. Huolellisesti mietittynä kysymyksistä saadaan johdonmukaiset ja helppolukuiset, mielenkiintoa herättävät kysymykset. Asettelussa kannattaa huomioida että käsittelee yhtä asiaa kerrallaan. Verkkokyselyyn riittää 20–25 kysymystä ja paperiversiona sopiva määrä mahtuu kahteen A4 paperiin väljästi aseteltuna. Kysymykset tulee muotoilla niin, etteivät ne johdattele vastaamaan tiettyyn haluttuun tulokseen. Muodoltaan ne voivat olla avoimia tai suljettuja. Avoimet kysymykset antavat vastaukseksi vastaajien omia mielipiteitä, ja niiden tekeminen on vaivattomampaa kuin suljettu kysymys, jossa vastausvaihtoehdot annetaan valmiiksi. Suljetut kysymykset voidaan muotoilla niin, että vastaaja valitsee sopivimman vaihtoehdon tai on enemmän/ vähemmän samaa mieltä asiasta. Määrältään kysymys tulisi jättää alle 20 sanaan.

Vastaajan ennustaviin vastauksiin kannattaa suhtautua varauksella, sillä mielipiteet voivat muuttua myöhemmin radikaalisti. Tunnepitoisten asioiden tutkimisessa asennetta mittavien kysymykset tulee muotoilla jyrkkäsanaisiksi väittämiksi, jotka ovat kiinnostavia, lyhyen selkeitä vailla oikeata vastausta. Lisäksi niissä tulee välttää sivulauseita, viitteitä mennei-

syyteen, sekä sanoja ”kaikki”, ”aina”, ”ei kukaan” ja ”ei koskaan”. Positiivista ja negatiivista asteikkoa käytettäessä tulisi samaa linjaa käyttää läpi kyselyn, jotta vastaaja ei mene vastauksessaan harhaan, kun suuntaa muutetaan. (Sinkkonen ym. 2009, 112–114. ja Routio P. 2007.)

4.1 Aikaisemmat tutkimukset

Verkko-opetukseen liittyviä tutkimuksia on tehty viimeisimpien vuosien aikana runsaasti. Theseus- verkkopalveluun tallennettuja opinnäytetöitä tutkiessani useimmat aiheeseen liittyvät tutkimukset olivat tietojen käsittelyn koulutukseen liittyviä opinnäytetöitä, joissa pääpaino oli teknisessä toiminnassa. Verkkokampus -aatteen ajanmukaisuus on oivallettu myös useissa muissa koulutuksissa, sillä löytyi myös Internetiä selaamalla useita. Opinnäytetöissä aihepiiriltään lähimmäksi osumaksi löytyi muotoilun koulutusohjelmassa opiskelleelta Sanni Kaasiselta, joka tutki opiskelijan verkkokampusta muotoilijan näkökulmasta. Työssä keskityttiin Savonia-ammattikorkeakoulun verkkoviestintäpalveluiden käyttäjälähtöiseen kehitystyöhön. Työn tuotoksena oli suunnitelma opiskelijaintranetin käyttöliittymästä. Tutkimusmenetelminä Kaasinen valitsi työhönsä henkilökohtaiset havainnot, keskustelut, haastattelut, workshopit sekä pienimuotoisen opiskelijakyselyn sekä käyttäjätalaukset. Oma tutkimusongelmaa verratessa opinnäytetyön hyöty toimeksiantajalleni rajoittuu lähinnä kyselyyn sekä haastatteluun.

Webropol-pohjainen kysely opiskelijoille selvitti millaisia asioita he halusivat etusivulle palveluun kirjautuessa. Lisäksi kyselyssä selvitettiin myös Moodlea joustavamman verkkopäätelualustan halukkuutta sekä kiinnostusta keskustelumahdollisuuteen. Kyselyn validiteetti oli kuitenkin melko huono, sillä vastauksia saatiin vain 26 kpl, joten hyöty itselleni jää melko pieneksi. Haastattelun otanta oli reilusti suurempi, yhteensä 81 vastausta. Kysymykset liittyivät opiskelijoiden mielipiteisiin palveluiden käytettävyydestä, tiedon löytymisestä, kiinnostavuudesta sekä motivoivuudesta. Lähes 80 % vastanneista piti opiskelussaan kaikkein motivoivimpana asiana töiden merkityksellisyttä. Tutkimuksessa nousivat esille myös valinnanvapaus, hauskuus sekä toisten opiskelijoiden seura. Yli 60 % vastanneista piti myös monialaista ryhmätyöskentelyä vähintään jonkinasteisena motivaattorina. Opiskelijat kokivat yhdessä tekemisen oppimisen kannalta hyödylliseksi. Oman alan verkostoitumismahdollisuus oli erittäin tärkeää lähes 70 %:lle vastaajista. Myös muiden alojen kanssa verkostoituminen oli erittäin tärkeää tai tärkeää lähes kaikille. Keskustelut tehtäviin liit-

tyen olivat tärkeitä yli puolelle vastaajista, vain viisi prosenttia piti keskusteluja merkityksettöminä. 60 % vastaajista piti todella mielenkiintoisena opiskelijoiden itsensä tuottamaa sisältöä. Vain 7 %:sta sisällöntuotanto oli tylsää. Osallistumista sisällöntuottamiseen oli todella tai melko mielenkiintoisena pitäviä vastaajia lähes 80 %. (Kaasinen, 2013, 23–24, 28.)

Toinen mielenkiintoinen ja ajankohtainen tutkimus on Tiina Toivolan tekemä kasvatustieteen pro gradu -tutkielma syyskaudelta 2013, jossa hän on selvittänyt kokemuksia verkostomaisesta toiminnasta Metropolia Ammattikorkeakoulun verkko-opetuskokeilussa. Yhtenä osa-alueenaan hän on tutkinut työssään sitä, millaisena verkkovälitteinen opetus koetaan, kun siihen yhdistetään erilaisia ihmisiä ja osaamista. Toivolan tutkimus oli otannaltaan melko pieni sillä siihen osallistui vain 32 ihmistä, mutta koska menetelmänä oli sekä yksilö että ryhmähaastattelu, oli määrä perusteltua.

Haastatteluun osallistuneista suurin osa oli vain vähän tai ei ollenkaan kokemusta verkko-opinnoista. Vain yksi suoritti opintojaan moni-muotona. Verkko-opintoina suoritettu kurssi oli vastaajien mielestä pääosin mielekäs kokemus. Heidän mielestään myös oppimisympäristö toimi opetuksessa hyvin ja ryhmätyöskentely oli vähintäänkin kohtalaista. Opintojen joustavuus koettiin hyödylliseksi. Lisäksi mahdollisuus suorittaa opinnot ajasta ja paikasta riippumatta koettiin tärkeänä. Jotkut pitivät verkko-opiskelua huonona vaihtoehtona kokemansa hyödyn vähäisyydestä johtuen ja ongelmaksi koettiin että kurssi koettiin olevan kaukana muusta elämästä, jolloin sen olemassaolo unohtui helposti. Haastattelujen perusteella selvisi myös, että ryhmätyöskentelyn toi oman haasteensa kurssille, erityisesti eriaikaan käydyt keskustelut koettiin haasteelliseksi, mutta toisaalta keskusteluun saatiin myös muiden alojen opiskelijoita. Haastateltavat kokivat verkkoluentojen olevan aikataulultaan joustavia, sillä niitä pystyi muokkaamaan omiin menoihin. Luentoja pidettiin myös pääosin mielenkiintoisina erityisesti ulkomaisten luennoitsijoiden kohdalla. Luentoja pidettiin Toivolan mukaan yleispäteviksi ja yleissivistäviksi, mutta ammatillisen kasvun koettiin jäävän vähäiseksi. Haastateltavat kokivat myös että kurssi olisi sopinut paremmin opintojen alkuvaiheeseen, sillä nyt se tuntui vain kertauskurssilta. Monialaisuus toi oman haasteensa, sillä osa haastateltavista koki, että kurssilla käytiin vain vähän henkilön omaan alaan liittyen. Myös vuorovaikutteisuuden vähäisyys lähiopetukseen nähden oli vähäistä. Pääosin positii- vista palautetta kurssista antaneet haastateltavat kokivat hyödylliseksi myös eri näköaloja oppimiseen ja ryhmätyöskentelytaitoihin liittyviä asioita. (Toivola 2013, 54–58.)

4.2 Tutkimusongelma

Tutkimusongelmana olevaa käyttäjätottumusten selvittämistä lähdettiin tutkimaan verkko-pohjaisella kyselylomakkeella. Lomakkeen kysymykset muotoutuvat niistä asioista, joita toimeksiantaja halusi selvittää, minkälaisiin haasteisiin opiskelijat ovat tähän mennessä törmänneet verkko-opinnoissa, millainen olisi mielekäs verkko-opiskeluympäristö ja millaisia odotuksia opiskelijoilla on verkko-opetusympäristön suhteen.

Kuten verkkoyhteiskuntaa käsittelevässä kappaleessa on käsitelty eri organisaatioiden viestinnän muutoksia kohti verkkoviestintää, tulisi se luontaisesti liittää myös osaksi koulujen oppimisprosesseja. Jotta koulu pystyy toimimaan yhteiskunnan kehityksen mukana, tulee sen voida tarjota palveluita toiminnan edellyttämällä tavalla. Tästä syystä koen erityisen tärkeäksi selvittää asiakkaan näkökulmasta tämän hetkistä tilannetta ja millaisia odotuksia toimintaan nykyaika asettaa.

Kuten Sinkkonen ym. (2009) mainitsivat, kysely tehdään mahdollista asiakaskuntaa hyödyntäen verkkopalvelun suunnitteluvaiheessa. Toimeksiantajan määrittelemästä pääkohde-ryhmästä, sähköpostiin kyselylinkin saivat Kyamkin aikuisopiskelijat sekä Mamkin aikuisopiskelijoista sosiaali-, terveys ja liikunta-alan sekä liiketalouden opiskelijat. Kysymykset rakentuivat sekä valinta että monivalinta-, asteikko- ja avoimista kysymyksistä yhteistyössä Mirva Pilli-Sihvolan kanssa.

Vastaajaa motivoimaan kyselyyn vastanneiden ja yhteystietonsa jättäneiden kesken toimeksiantajan toimesta arvotaan viisi kappaletta Kouvolan Laku rasioita, kuten Routio ohjeistaa motivoinnista. Lisäksi hänen mukaansa saatekirjeessä, joka on liitteenä 1, korostetaan vastaajan tärkeyttä ja kyselystä koituvan vaivan vähäisyyttä. Roution on (2007) sekä Sinkkosen ym. (2007) ohjeistuksen mukaan saatekirjeestä selviää tutkimuksen tarkoitus ”*kartoittaa opiskelijoiden ajatuksia verkko-opintotarjontaan, verkko-opiskeluympäristöön ja opiskelun tukipalveluihin liittyviä kokemuksia ja toiveita. Kyselyn tuloksia hyödynnetään eKampuksen suunnittelussa ja toteutuksessa*” toimeksiantaja/ hyödyntäjä ”*Kyamk/ Mamk eKampus*” ja tutkimuksen tekijä ”*Anu Hentinen*”, sekä vastausaika ”*Vastausaikaa on 28.4.2014 kello 16 asti.*”.

Sinkkosen ym. (2009) mainitsemaa vähäiseksi jäävää vastausprosenttia on pyritty korvaamaan sähköpostilla lähetettyjen kyselyjen lisäksi avoimella kyselylinkillä koulun Moodle-järjestelmän etusivulla ja sekä Kyamkin että Mamkin opiskelijoiden intrassa. Kyselyn ajankohta (kevät, vappu) ei ole parhain odotettavissa olevaa vastausmäärää ajatellen ja koska opiskelijoille suunnattuja kyselyjä on järjestetty useita, on kyselyyn haluttu yhdistää paljon tietoa antavia ja pohdintaa vaativia kysymyksiä, ja kysymysasettelussa on annettu paljon mahdollisuuksia avoimiin vastauksiin, jotta kyselyn anti olisi tilanteeseen nähden paras mahdollinen.

Varsinainen kysely sisältää 12 sivua. Vastausaikaa annettiin vain vähän, sillä oma aikatauluni ei anna myöten pidempiaikaisempaan kyselyyn. Runko muodostuu kuudesta eri osiosta:

- Taustatiedot
- Verkko-opintotarjonta
- verkko-opiskeluympäristö
- Verkkopalvelun tuki- ja ohjauspalvelut
- Opiskeluympäristö eKampuksella
- Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakoulujen yhteinen verkkokampus

Kysymyksiä on kaiken kaikkiaan taustatietokysymykset mukaan lukien 27. Kaikissa valinta- ja monivalintakysymyksissä, joihin oli pakko vastata, annettiin vaihtoehdoksi myös sivuuttaa kysymys Sinkkosen ym. (2009) mukaisesti vastaamalla ”en tiedä”, ”en osaa sanoa”, ”ei mikään näistä vaihtoehtoista”, ”en ole suorittanut” tai muu vastaava.

4.2.1 Taustatiedot

Taustatietoja käsittelevässä osiossa kysymyksillä haluttiin kartoittaa perustiedot vastaajasta. Kysymyksistä haluttiin yksiselitteiset ja selkeät, joten valintakysymyksinä esitetyt kysymykset olivat joko pudotusvalikkona sekä näkyvillä olevina valintakysymyksinä, jossa vastaaja valitsee yhden sopivimman vastauksen. Kysymykset määriteltiin pakolliseksi.

1. Ikä (Valinta, pudotusvalikko)

alle 20 vuotta, 20–25 vuotta, 26–30 vuotta, 31–40 vuotta, 41–50 vuotta, yli 50 vuotta

2. Opiskelupaikka (Valinta, pudotusvalikko)

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Mikkelin ammattikorkeakoulu, Avoin AMK-opiskelija, Ei mikään näistä

3. Opiskelumuoto (Valinta, pudotusvalikko)

Päiväopinnot, Monimuoto-opinnot, Avoin amk-opiskelija

4. Koulutusala (Valinta, pudotusvalikko)

Kulttuuriala, Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala, Tekniikan- ja liikenteen ala, Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala, Humanistinen ala, Luonnontieteiden ala, Luonnonvara- ja ympäristöala, Matkailu-, ravitsemis- ja talousala, Ei mikään näistä vaihtoehdoista

5. Etäisyys kotipaikkakunnalta opiskelupaikkakunnalle (Valinta, pudotusvalikko)

alle 50 km, 50–100 km, 101–299 km, yli 200 km

6. Kokonaan verkossa etäopintoina suorittamani opinnot (Valinta, pudotusvalikko)

En ole suorittanut verkkokursseja, Alle 5 opintopistettä, 5–10 opintopistettä, Yli 10 opintopistettä

7. Osittain verkossa etäopetuksena suorittamieni opintojeni määrä (Valinta, pudotusvalikko)

En ole suorittanut, Alle 5 opintopistettä, 5–10 opintopistettä, Yli 10 opintopistettä

8. Käytän seuraavia sosiaalisen median palveluja henkilökohtaisessa viestinnässä (Valinta)

Vastausvaihtoehdot: En ollenkaan, Harvemmin kuin kerran kuukaudessa, Kuukausittain, Viikoittain, Päivittäin, En tiedä

Arvioitavat palvelut: Sähköposti, Google docs/ jaetut dokumentit, Muut Googlen työkalut, Facebook, Muu yhteisö, Tekstipohjaiset pikaviestimet (Messenger, Gtalk...), Videopuhelut (Skype, Messenger, Gtalk...), Videopalvelut (Youtube...), Blogit, Kuvanjakopalvelut (Instagram...), Mobiilisovellukset (WhatsApp tms.), Muu, mikä?

4.2.2 Verkko-opintotarjonta

Verkko-opetusta käsittelevässä kappaleessa käsitellään verkko-opetuksen käsitteitä ja itse verkko-opetusta. Lisäksi se valottaa hieman sitä millaisena verkko-opetus voisi parhaassa tilanteessa olla. Lisäksi kappaleesta käytettävyys voidaan havaita Parkkisen (2009) määrittelyjä ihmisen käyttäytymistä verkko-sivustolle tullessa. Kuten Sinkkonen ym. (2009) kirjoittavat uuden verkkopalvelun suunnitteluvaiheen mahdollisuuksista selvittää kyselyllä vastaajien käyttäjätottumuksia, haluttiin verkko-opintotarjontaa käsittelevissä kappaleissa saada selville vastaajan tämän hetkiset kokemukset ja opintoihin liittyvien tarpeiden täyttyminen. Kysymyksissä kysymysrakenne painottui alun vapaaehtoisuuteen perustuvista avoimista kysymyksistä pakolliseksi asetettuihin monivalintakysymyksiin sekä pudotusvalikkona oleviin valintakysymyksiin. Kysymyksissä haluttiin selvittää mitä ja miten vastaaja haluaisi opiskella verkko-opintoina ja sitä mihin se ei sovellu. Lisäksi haluttiin selvittää vastaajan mielipidettä tämän hetken verkko-opintotarjonnan riittävydestä ja sisällön vastaavuudesta vastaajan tarpeisiin. Jos vastaaja vastasi kysymykseen opintotarjonnan riittävydestä ”ei” tai ”en osaa sanoa”, vastaaja saa kysymyksen 12, muutoin kysymys sivuutetaan.

9. Mitä haluaisit opiskella verkko-opintoina? (Avoin kysymys)

10. Mihin verkko-opiskelu ei mielestäsi sovellu? (Avoin kysymys)

11. Miten haluaisit opiskella verkko-opintoja? (Monivalinta/ valinta)

Omaan tahtiin itsenäisesti, Ohjatusti osana ryhmää, Jotenkin muuten, miten ja vaihtoehdot

En osaa sanoa, En ole kiinnostunut verkko-opinnoista

12. Onko omassa ammattikorkeakoulussasi kokonaan etäopiskeluna suoritettavia verkko-opintoja riittävästi tarjolla? (Valinta)

Kyllä, Ei, En osaa sanoa

13. Vastaako omassa ammattikorkeakoulussasi kokonaan etäopiskeluna suoritettavien verkko-opintojen sisältö tarpeitasi? (Valinta)

Kyllä vastaa, Osittain vastaa, Ei vastaa, En osaa sanoa

14. Jos omaan opintosuunnitelmaasi sopivia, kokonaan etäopintoina suoritettavia verkko-opintoja olisi tarjolla omassa ammattikorkeakoulussasi, suorittaisitko niitä? (Valinta)

Varmasti kyllä, Mahdollisesti kyllä, Todennäköisesti en, Varmasti en, En osaa sanoa

4.2.3 Verkko-opiskeluympäristö

Verkko-opiskeluympäristöä käsittelevässä luvussa kartoitettiin ympäristössä esiintyviä työkaluja ja selvitellään verkko- ympäristössä tapahtuvia toimia työelämään verraten. Kyselyssä verkko-opiskeluympäristöllä tarkoitetaan niitä virtuaalisia työ- tiloja ja -välineitä, verkon välityksellä saavutettavia materiaaleja (aineistoja, tiedonlähteitä, asiantuntijoita, jne.) ja verkko- opetuksen toteutustapoja (pedagogisia ratkaisuja), joita ammattikorkeakoulu tarjoaa opiskelijoidensa käyttöön.

Verkko-opiskeluympäristöä (ja myöhemmin opiskeluympäristö eKampuksella) käsittelevässä kartoituksessa haluttiin perehtyä syvemmin verkko-opintotarjontaan ja -ympäristöön liittyen. Tästä johtuen verkko-opiskeluympäristöä käsittelevissä kysymyksissä haluttiin saada vastauksia useita menetelmiä hyväksi käyttäen. Kyselyn alku käsittelee asteikkokysymys -runkoa hyödyntäen kartoittamalla mitä verkkotyökaluja ja -resursseja vastaaja on käyttänyt ammattikorkeakouluopinnoissaan tähän mennessä. Selvitettävät työkalut ja resurssit jaoteltiin kolmeen osaan selkeyden vuoksi; opiskeluun verkossa, tiedonlähteenä sekä viestintään muiden kanssa. Vastausvaihtoehdot annettiin asteikkoon 1–5 , päivittäisestä käytöstä yhteen kokeilukertaan. Kohdat joita ei ollut käyttänyt, saattoi sivuuttaa kokonaan.

Lisäksi haluttiin selvittää valintakysymysrunkoa käyttäen koulun verkossa tarjoamien työkalujen ja resurssien tarkoituksenmukaisuutta opiskelussa. Parannusehdotuksia verkko-opiskeluympäristön työkaluihin ja resursseihin toivottiin avoimen kysymyksen kautta. Palautetta suorittamistaan verkko- ja monimuoto-opintojaksoista vastaajan tuli antaa eri väittämässä asteikkokysymysrungossa 1 täysin samaa mieltä–5 täysin eri mieltä. Avoimista kysymyksistä kyselyn ainoa pakollinen kysymys liittyi verkko-opiskeluympäristöä käsittelevässä kohdassa, jossa vastaajaa pyydettiin kirjoittamaan vähintään neljä adjektiivia tai sanaa, jotka kuvaavat vastaajan mielestä mielekästä verkko-opintojaksoa. Kappaleen viimeisessä kysymyksessä pyydettiin nimeämään ainakin yksi Kymenlaakson tai Mikkelin

ammattikorkeakoulussa suorittama verkko- tai monimuoto-opintojakso, joka oli oppimiskokemuksena mielekäs ja jonka toteutus tuki hyvin oppimista. Kysymysasettelu oli valintakysymys, jossa oli oletusvastauksena tyhjä rivi vastausta varten, sekä toisena vaihtoehtona valinta ettei vastaaja ole suorittanut. Kaksi viimeisintä kysymystä aseteltiin verkkopiskeluympäristöä käsittelevään kappaleeseen, koska opintojakson mielekkyyteen vaikuttavat tekijät muodostuvat ympäristötekijöistä.

15. Mitä verkkotyökaluja ja -resursseja olet käyttänyt ammattikorkeakouluopinnoissasi tähän mennessä? (Monivalinta)

Vastausvaihtoehdot: 1 Käytän päivittäin, 2 Käytän viikoittain, 3 Käytän kuukausittain, 4 Olen kokeillut muutamia kertoja, 5 Olen kokeillut kerran tai pari

A. Opiskeluun verkossa (olet itse ollut aktiivinen toimija)

Moodlen keskustelualue, Joku muu tekstipohjainen keskustelu, Moodlen wiki, Joku muu wiki-alusta, Moodlen kirjatyökalu, Tehtävän (tiedoston) palautus Moodleen, Verkkotehtävä Moodlessa (vastaukset kirjoitetaan suoraan Moodleen), Verkkotentti Moodlessa, Itsearvioitavat testit Moodlessa, Osallistuminen keskusteluun reaaliaikaisissa verkkotapaamisissa (esim. Adobe Connectissa (AC)), Blogin kirjoittaminen, Blogin kommentointi, Muu, mikä

B. Tiedonlähteenä (katsellut, kuunnellut, hyödyntänyt lähdeaineistona)

Verkkoluennon seuraaminen reaaliaikaisesti (esim. ac), Luentonauhoitteet (video, ac), Moodlen keskustelualue, Moodlen wiki, Moodlen kirjatyökalu, Blogit, Kirjaston eKirjat, Kirjaston eLehdet, Kirjaston aineistotietokannat, YouTube-videot, Opettajan linkittämät nettisivut, Opettajan linkittämät tekstiaineistot, Muu, mikä

C. Viestintään muiden kanssa (opiskelijat ja/tai opettajat)

Reaaliaikaiset verkkotapaamiset AC:ssä, Moodlen keskustelualue, Moodlen viesti-työkalu, Moodlen chat, S-posti, Muu, mikä

16. Ovatko ammattikorkeakoulun verkossa tarjoamat työkalut ja resurssit olleet opiskelusi kannalta tarkoituksenmukaisia? (Valinta)

Vastausvaihtoehdot: Eivät ollenkaan, Jossain määrin, Täysin riittävästi, En osaa sanoa, Arvioitavat kohteet: Verkkotyöskentelyyn osallistumiseen, Opiskelussa tarvittavina tiedonlähteinä, Vuorovaikutukseen opiskelijoiden ja opettajan kanssa

17. Mitä parannettavaa verkko-opiskeluympäristön työkaluissa ja resursseissa olisi? (Avoin kysymys)

18. Ovatko suorittamasi verkko- ja monimuoto-opintojaksot olleet (Valinta)

Vastausvaihtoehdot: 1 Täysin samaa mieltä, 2 Osittain samaa mieltä, 3 En osaa sanoa/ en ole suorittanut, 4 Osittain eri mieltä, 5 Täysin eri mieltä

Väittämät: Innostavia, Opiskelijoita aktivoivia, Sisällöltään monipuolisia, Sisältäneet erilaisia oppimistehtäviä, Eri työkaluja hyödyntäviä, Rakenteeltaan selkeitä, Käytäntöön kytkeytyviä, Opetusmenetelmiltään monipuolisia, Sisältäneet riittävästi ohjausta, Ohjausta on saanut kun on tarvinnut, Aikataulultaan joustavia, Työmäärältään opintopistemäärää vastaavia, Oppimista edistäviä, Sisältäneet ryhmätyöskentelyä, Selkeästi ohjeistettuja, Palautetta oppimisesta

19. Kirjoita vähintään neljä (4) adjektiivia/ sanaa, jotka kuvaavat mielestäsi parhaiten mielekästä verkko-opintojaksoa? (Avoin kysymys)

20. Nimeä ainakin yksi Kymenlaakson tai Mikkelin ammattikorkeakoulussa suorittamasi verkko- tai monimuoto-opintojakso, joka oli oppimiskokemuksena mielekäs ja jonka toteutus tuki hyvin oppimista. (Valinta)

* (avoin vastaus), En ole suorittanut

4.2.4 Opiskelun tuki ja ohjaus eKampuksella

Luvussa haluttiin selvyyttä opiskeluun liittyvien tuki- ja ohjauspalveluiden mahdollista käytettävyyttä verkossa. Kysymysasetteluna käytettiin valintakysymysrunkoa. Lisäksi haluttiin selvyyttä mielekkäimmistä käytössä olevista yhteydenpitovälineistä ja kysymysrunko muotoutui monivalinnaksi. Lisäksi kappaleeseen haluttiin kaksi avointa kysymystä liittyen odotuksiin verkossa tarjottavista palveluista sekä mitä muita opiskelua tukevia palveluita vastaaja haluaisi käyttää verkon kautta. Kappaleen loppupuolella haluttiin vielä monivalintakysymys liittyen halukkuuteen käyttää palveluita mobiilisti. Viimeiseksi aseteltiin avoin kysymys opintojen suunnitteluun ja opiskeluun liittyen, jossa vapaamuotoisesti pystyi vastaamaan tiedon löytymiseen helpottavia keinoja ja mitä tietoja tulisi olla helpommin löydettävissä.

21. Jos seuraavia opiskelun tuki- ja ohjauspalveluita olisi mahdollista saada verkon välityksellä, kuinka todennäköisesti käyttäisit niitä? (Valinta)

Vastausvaihtoehdot: Kyllä, ehdottomasti, Kyllä, mahdollisesti, En tiedä, Todennäköisesti, en, Varmasti en

Arvioitavat palvelut: Kansainvälisyys palvelut, Opinnäytetyön ohjaus, Harjoittelun ohjaus, Kirjasto, Opinto-ohjaus, Opintojen rahoituksen neuvonta, Tekninen tuki, Opintotoimiston palvelut, Opintopsykologin palvelut, Ura- ja rekrytointipalvelut

22. Millä välineillä olisi mielekkäintä käyttää seuraavia opiskelun tuki- ja ohjauspalveluja? (Monivalinta)

Väline vaihtoehdot: Sähköposti, Pikaviestin (chat-tyyppinen), Lomakkeet, Puhelinsoitto, tekstiviesti, videopuhelu (Skype, Lync tms.), Keskustelualue (kysymys-/vastauspalsta)

Arvioitavat palvelut: Kansainvälisyys palvelut, Opinnäytetyön ohjaus, Harjoittelun ohjaus, Kirjasto, Opinto-ohjaus, Opintojen rahoituksen neuvonta, Tekninen tuki, Opintotoimiston palvelut, Opintopsykologin palvelut, Ura- ja rekrytointipalvelut

23. Mitä odotat niiden (edellä mainittujen) palvelujen sisällöltä, joita haluaisit käyttää verkon välityksellä? (Avoin kysymys)

24. Mitä muita opiskelua tukevia palveluja haluaisit käyttää verkon kautta? (Avoin kysymys)

25. Mitä näistä palveluista haluaisit käyttää myös mobiilisti eli esim. älypuhelimien tai tablettitietokoneen kautta?

Kansainvälisyys palvelut, Opinnäytetyön ohjaus, Harjoittelun ohjaus, Kirjasto, Opinto-ohjaus, Opintojen rahoituksen neuvonta, Tekninen tuki, Opintotoimiston palvelut, Opintopsykologin palvelut, Ura- ja rekrytointipalvelut

4.2.5 Opiskeluympäristö eKampuksella

26. Onko jotain sellaisia opintojen suunnittelussa ja opiskelussa tarvittavia tietoja, joiden löytämistä verkosta olisi tärkeää helpottaa? Miten? (Avoin kysymys)

4.2.6 Mikkelin ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen yhteinen verkkokampus

Viimeiseksi kappaleeksi kysymysrungossa haluttiin tulevaa eKampusta koskeva avoin kysymys. Sillä selvitettiin millainen olisi opiskelijan näkökulmasta Suomen paras verkkokampus. Kysymyksen tueksi laitettiin selite, jossa kerrottiin että eKampus on oppimis- ja ohjausympäristö, joka tukee henkilökohtaisten opintosuunnitelmien laatimista ja toteuttamista ja mahdollistaa opiskelun tukipalvelujen etäkäytön. Sen tavoitteena on edistää opintojen sujuvaa etenemistä ja opiskelijan omien valmiuksien ja tavoitteiden kannalta mielekkäiden valintojen ja päätösten tekemistä.

27. Mikä tekisi eKampuksesta Suomen parhaan verkkokampuksen? (Avoin kysymys)

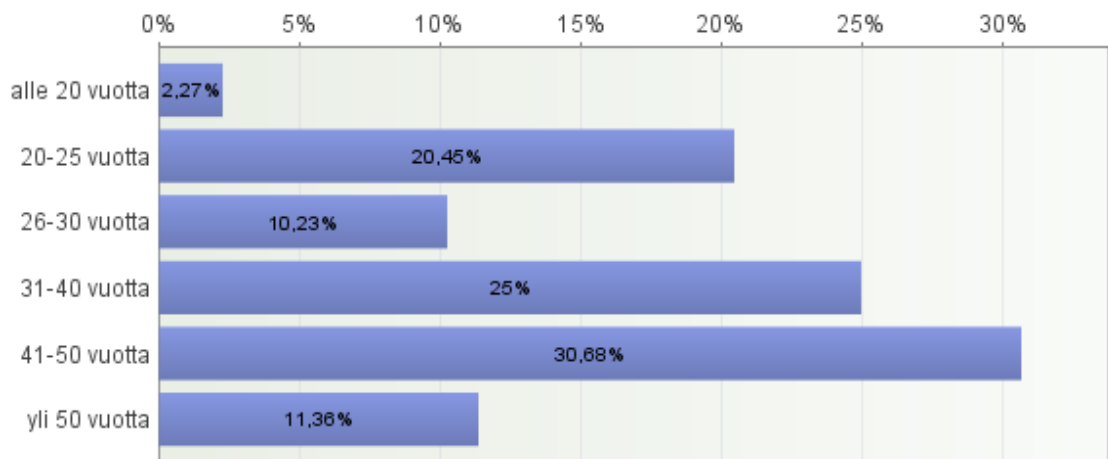
5 TULOKSET

Kyselyyn vastanneiden määrä jäi vähäiseksi, mutta koska kyselyssä oli paljon avoimia kysymyksiä ja pohdintaa vaativia kohtia, koen sen annin olevan riittävä työhön. Vastausaika päättyi 28.4. kello 16, jonka jälkeen arvontakysely suljettiin. Vastauksia oli tullut 79 kappaletta. Koska Moodlen etusivulla oli avoin linkki, päätettiin varsinaista kyselyä pitää auki vielä 30.4. asti.

Lopulliseen kyselyyn vastauksia tuli 88. Koska kaikkiin kysymyksiin ei ollut pakko vastata, vastausmäärät kuhunkin kysymyksen vaihtelevat. Kysymyskohtaiset vastaajamäärät on esitelty kunkin kysymyksen kohdalla. Avoimia vastauksia ei ole kokonaisuudessaan tähän työhön liitetty vaan niistä lähes kaikki on tehty ”sanapilviä”-kuviksi, jotka on esitelty kunkin kysymyksen kohdalla. Pilvissä eniten osumia löytyneet sanat ovat sitä suurempia, mitä useammin se vastauksissa on esiintynyt. Tarkat vastaukset on luovutettu toimeksiantajan edustajalle.

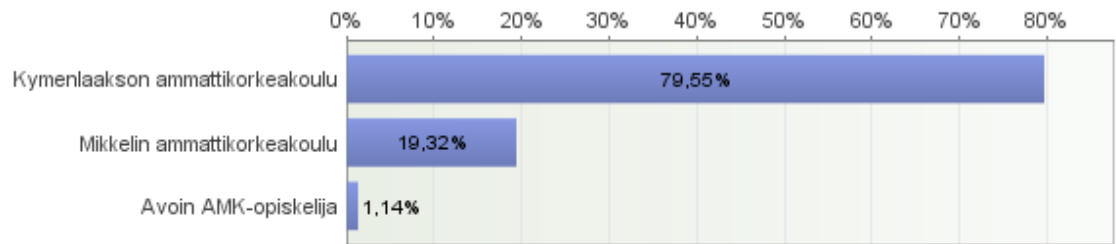
5.1 Taustatiedot

Vastaajista puolet oli 30–50-vuotiaita (Kuva 1) ja pääosin Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opiskelijoita (Kuva 2).

Kuva 1. Vastaajien ikäjakauma

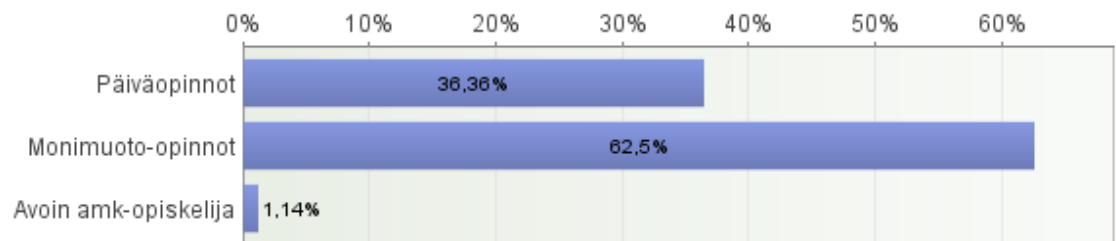
Vastaajista yli 2 % oli alle 20-vuotiaita. 20–25-vuotiaiden osuus nousi vajaaseen 21 %, ja 26–30-vuotiaita oli vastaajista yli 10 %. Suurimmat vastaajaryhmät muodostuivat 31–40-vuotiaiden (25 %) sekä 41–50-vuotiaiden (reilu 30 %) ryhmistä. Yli 50 vuotta vastaajista oli yli 11 %. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

Kuva 2. Vastaajien opiskelupaikka

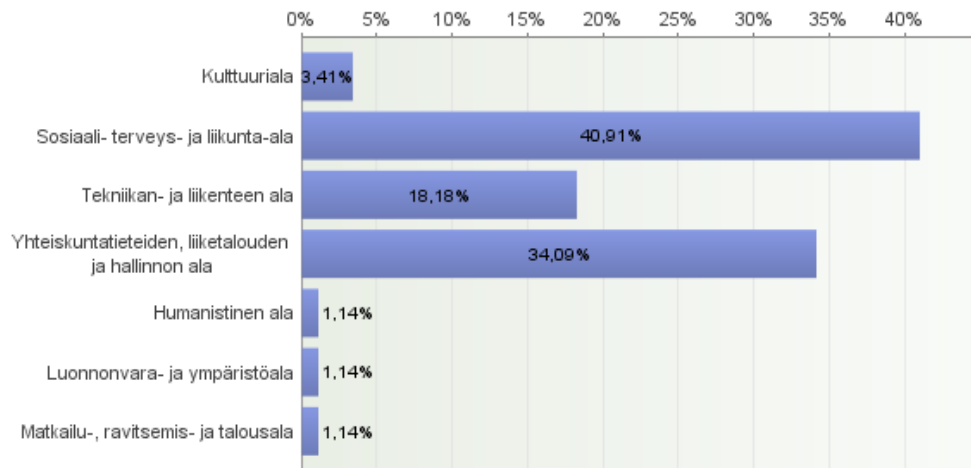
Vastaajista lähes 80 % ilmoitti opiskelupaikakseen Kymenlaakson ammattikorkeakoulun. Mikkelin ammattikorkeakoulun ilmoitti opiskelupaikaksi yli 19 % vastaajista, yli 1 % vastaajista koki olevansa avoimen AMK:n opiskelija. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

Vastaajista yli puolet oli toimeksiantajan pääkohderyhmäksi määrittelemiä monimuoto-opiskelijoita (Kuva 3), jotka opiskelivat alle 50 km päässä kotipaikastaan (Kuva 5). Lähes 70 % oli suorittanut kokonaan etäopiskeluna verkkokursseja ja yli 70 % oli osittain suorittanut verkossa opintojaan. Tutkimukseeni valikoitujen muiden selvitysten osalta Toivolan työssä monimuotona opiskelevia haastateltavia on vain yksi.

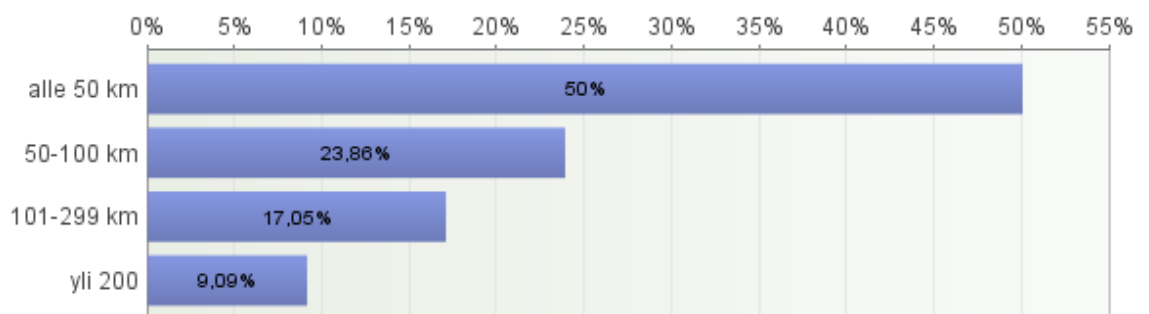
Kuva 3. Vastaajien opiskelumuoto

Kyselyyn vastanneista monimuoto-opintoja suorittavia oli yli 62 %. Päiväopintojen osuus vastanneista jäi siis reiluun 36 %:iin. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

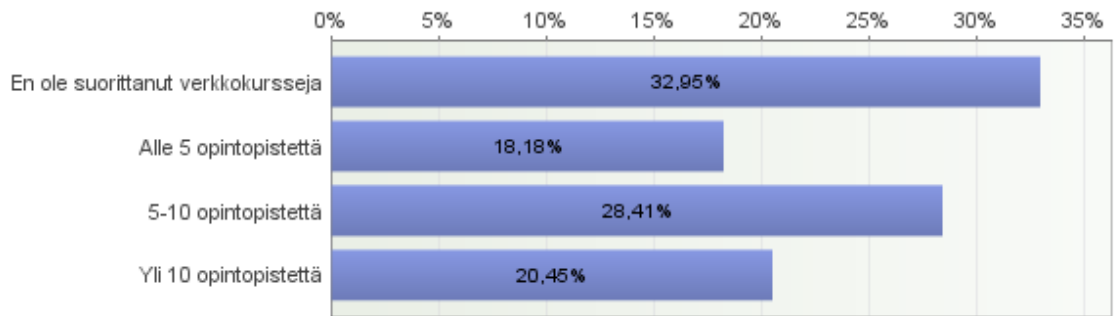
Kuva 4. Vastaajien koulutusala

Koulutusosaltaan suurimmiksi ryhmiksi vastaajista nousivat sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan opiskelijat (Kuva 4.), joita vastaajista oli yli 40 %, sekä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan opiskelijat vajaan 35 % osuudella. Muista koulutusaloista tekniikan- ja liikenteen alalla opiskelee reilu 18 % ja kulttuurin alalla yli 3 % vastaajista. Vähän yli 1 % vastaajista on kukin samalla osuudella joko humanistiselta, luonnonvara- ja ympäristö- sekä matkailu- ravitsemis- ja talousalan koulutuksesta. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

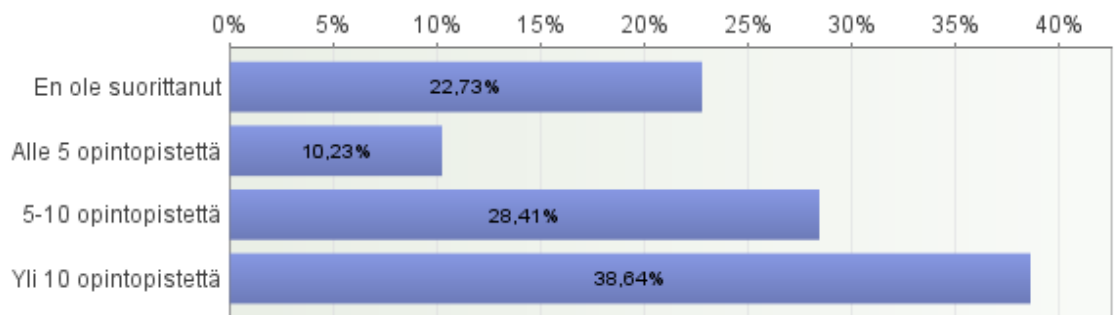
Kuva 5. Vastaajien etäisyys kotipaikkakunnalta opiskelupaikkakunnalle

Puolet vastaajista ilmoitti etäisyyden kotipaikkakunnalta opiskelupaikkakunnalle olevan alle 50 km. Vajaa neljännes vastaajista ilmoitti asuvansa 50–100 km päässä opiskelupaikkakunnasta. Noin 17 % vastaajista kertoi kotipaikkaansa olevan 101–299 km päässä opiskelupaikkakunnasta, ja yli 200 km kodin ja koulun välillä oli hieman yli 9 % vastanneista opiskelijoista. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

Kuva 6. Vastaajien kokonaan verkossa etäopintoina suorittamat opinnot opintopisteinä

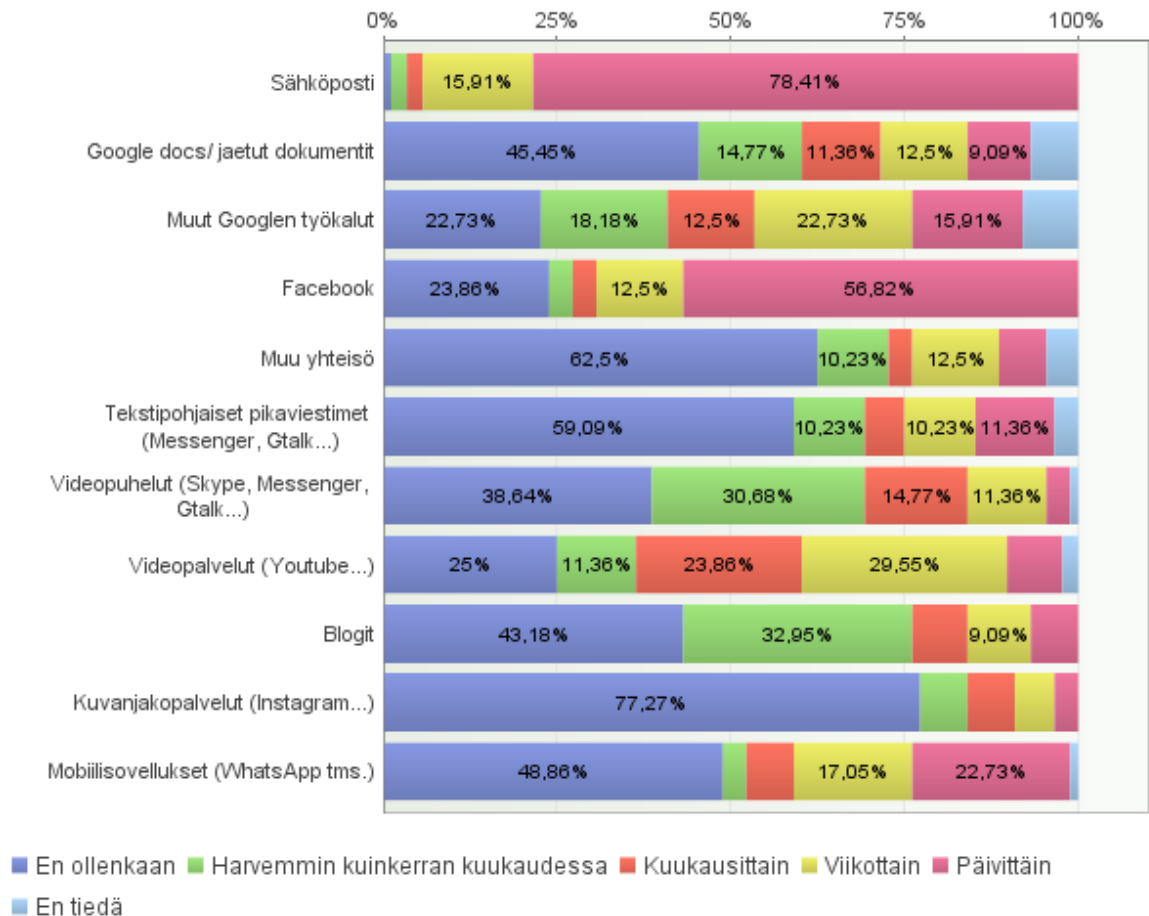
Vastanneista vajaa kolmannes ei ole aikaisemmin suorittanut verkkokursseja (Kuva 6). Alle 5 opintopistettä verkkokursseina suorittaneita vastaajista oli noin 18 %. 5–10 opintopisteittä verkkokursseista oli saanut yli 28 % vastanneista, ja yli 10 opintopistettä verkkokursseina suorittaneista oli hieman yli viidennes vastaajista. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

Kuva 7. Vastaajien osittain verkossa etäopetuksena suorittamat opinnot opintopisteinä

Osittain verkossa suoritettuja opintoja oli suorittanut yli 77 % vastaajista (Kuva 7). Alle viisi opintopistettä oli hieman yli 10 %:lla ja 5–10 opintopistettä osittain verkon välityksellä oli suorittanut yli 28 % vastaajista. Yli 10 opintopistettä kasassa oli vajaalla 39 %:lla vastaajista. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

Sähköposti ja Facebook olivat yleisimmät välineet henkilökohtaisessa päivittäisviestinnässä. Muiden osuus päivittäisestä käytöstä jäi vähäisemmäksi. Vähimmälle käytölle jäivät kuvanjakopalvelut, tekstipohjaiset pikaviestimet sekä mobiilisovellukset.

Kuva 8. Vastaajien sosiaalisen median käyttö henkilökohtaisessa viestinnässä

Henkilökohtaiseen viestintään käytettävistä välineistä sähköposti on päivittäisessä käytössä 78 % vastaajista. Viikottain sähköpostia käyttää 16 %, ja kuukausittain ja harvemmin sähköposti on käytössä yhteensä 4 % vastaajista.

Google docs/ jaetut palvelut ovat käytössä päivittäin 10 %:lla vastaajista. Viikottain sitä käyttää 13 % ja kuukausittain 12 % vastaajista. Harvemmin kuin kerran kuukaudessa Google Docs/ jaetut palvelut on käytössä 16 %:lla vastaajista. Lähes puolet vastaajista ei käytä palvelua ollenkaan. Henkilökohtaisessa viestinnässään muita Googlen työkaluja käyttää päivittäin 17 % vastaajista. Viikottain työkalut ovat käytössä neljänneksellä vastaajista, ja kuukausittain niitä käyttää 14 % vastaajista. Neljännes ei käytä ollenkaan Googlen työkaluja ja harvemmin kuin kerran kuukaudessa vastaajista 20 % käyttää niitä. Päivittäisessä käytössä Facebook on reilulla puolella vastaajista ja neljännes ilmoitti, ettei käytä sitä ollenkaan. Viikottain Facebookia käyttää 13 % vastaajista ja kuukausittain sekä harvemmin kuin kerran kuukaudessa yhteensä noin 6 % vastaajista.

Muu yhteisö oli käytössä henkilökohtaisessa viestinnässä päivittäin tai vähintään viikottain käytössä noin 20 %:lla vastaajista. Kuukausittain tai sitä harvemmin muuta yhteisöä käyttäviä on noin 15 % vastaajista. 65 % ei käytä muuta ollenkaan. Tekstipohjaisia pikaviestimiä henkilökohtaisessa viestinnässä yli 60 % vastaajista ei käytä ollenkaan. Päivittäin käyttäviä on puolestaan 12 % ja viikoittainkin sitä käyttää 11 % vastaajista. Kuukausittain tai harvemmin tekstipohjaisia pikaviestimiä käyttäviä on 17 %. Videopuheluita käyttää kyselyn mukaan vain kolme prosenttia vastaajista. Viikottain tai kuukausittain videopuheluita käyttäviä on vastaajis-

ta yhteensä reilu neljännes. Harvemmin kuin kerran kuukaudessa tai ei ollenkaan käyttävien osuus on 70 %. Vastaajista 40 % ei käytä blogeja henkilökohtaisena sosiaalisen median viestintäkanavana, ja harvemmin kuin kerran kuukaudessakin niitä käyttää 33 %. kuukausittain blogia käyttäviä on 8 %. Päivittäin tai vähintään viikottain blogi on käytössä 16 % vastaajista. WhatsApp tai muu mobiilisovellus on päivittäisessä käytössä 23 %:lla vastaajista, ja viikoittain niitä käyttää 17 %. Kuukausittain tai harvemmin ne ovat käytössä yhteensä 20 %:lla vastaajista. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

5.2 Verkko-opintotarjonta

Kielten opetus nousi useimmin esille (Kuva 9) kysyttäessä mieleisiä verkko-opintoja. Hyvin moni olisi valmis opiskelemaan kaikkea tai lähes kaikkea verkon välityksellä. Teoriapohjaiset opinnot ja ammattiopinnot nousivat muiden yläpuolelle.

”Mitä tahansa, jos ohjaaja online-istunnoissa hallitsee hyvin tekniikan ja on sessioon hyvin valmistautunut, ettei tuhlata huonon valmistautumisen takia osallistujien aikaa ja edellyttäen, että myös osallistujat on perehdytetty tämän tekniikan käyttöön”

”Kursseja, jotka pystyy suorittamaan itse ”pänttäämällä” ja/tai tehtäviä tekemällä ja siten osoittaa opiskelleensa. Kurssit mielestäni olisi suoritettava yksilötöinä.”

”Ei käytännön työhön liittyvää, esimerkiksi johtamisen, tutkimisen, politiikan yms. liittyviä kursseja. Työhön käytännönläheisesti liittyvät kurssit haluaisin käydä opettajan kanssa keskustellen.”

Alalleni sopivia syventäviä opintoja **Ammattiopinnot Anatomia** Arkkitehtuuria Data-mining ja muut opintoja tukevat kurssit Ei tarvitse istua turhaan tunnilla jos jo osaa käsiteltävän asian **Erikoisempia kursseja**, joissa perehdytään paremmin johonkin erityiseen **Esimiestaitoihin** liittyvää ja kirjanpitoa ja laskelmajuttuja **Fysiologia Gerontologia Humanistisia aineita** IT-liittyviä kursseja IB-opiskelijoille Joissa se on mahdollista **Juridiikka Kielen kertaus**

Kieliä Johtamiskursseja Käyttää opiskeluihin sen verran aikaa kuin oma oppiminen vaatii Luonnontieteitä

Lähes kaikkia Lähes kaikki perusopinnot Lääkehoito Lääkelaskut **Markkinointia Matemaattisia aineita Metsä** alaa tukevia teoriaopintoja **Monikulttuurisuus** **Ns.** lukuaineita **Oikeuspuolen opintoja** **Osan teoriaopinnoista Pakollisia kursseja** Peruskurssien jälkeisiä soveltavia kursseja **Sopiva sekoitus lähiopetusta ja verkko-opintoja on hyvä Teoriapohjaisia opintoja** Työelämään liittyvät opinnot **Vapaavalintaisia opintoja** Voi opiskella silloin kun itselle parhaiten sopii **Yleisaineita** Yritystoimintaa

Kuva 9. Vastaajien toiveet verkko-opintoina suoritettavista opinnoista

Vastauksia saatiin yhteensä 62.

Verkko-opiskelun soveltuvuutta kysyttäessä kädentaitojen lisäksi kielten opetus nousi useissa vastauksissa soveltuvuudeltaan huonoksi verkko-opintoihin (Kuva 10). Lisäksi

matemaattisten aineiden ja ryhmätyöskentelyn koettiin soveltuvuudeltaan huonoksi. Myös Toivolan tutkimus viittaa ryhmätyöskentelyn haasteisiin. Kaasisen tutkimuksessa puolestaan ryhmätyöskentely koettiin yhdeksi motivaation lisääjäksi. Kyselyn mukaan verkko-opintoja haluavat opiskelijat haluavat ylivoimaisesti eniten opiskella itsenäisesti omaan tahtiin (Kuva 9). Kaasisen tutkimus poikkeaa tältäkin osin omasta tutkimuksesta, sillä hänen tutkimukseensa osallistuneista koki, että yhdessä tekeminen oli oppimisen kannalta hyödyllistä. Oman kyselyn avoimissa vastauksissa oli myös mainintaa, että ryhmätyöskentely muiden amk-opiskelijoiden kanssa olisi mielekästä. Moni myös mainitsi, että eri opetustapojen sekoitus olisi mielekästä.

”Jos ei ole itsekuria, niin silloin verkko-opiskelu ei sovi lainkaa. Samoin esiintymiskykyä (esim. kokous- ja neuvottelutaito) opettaviin aineisiin”

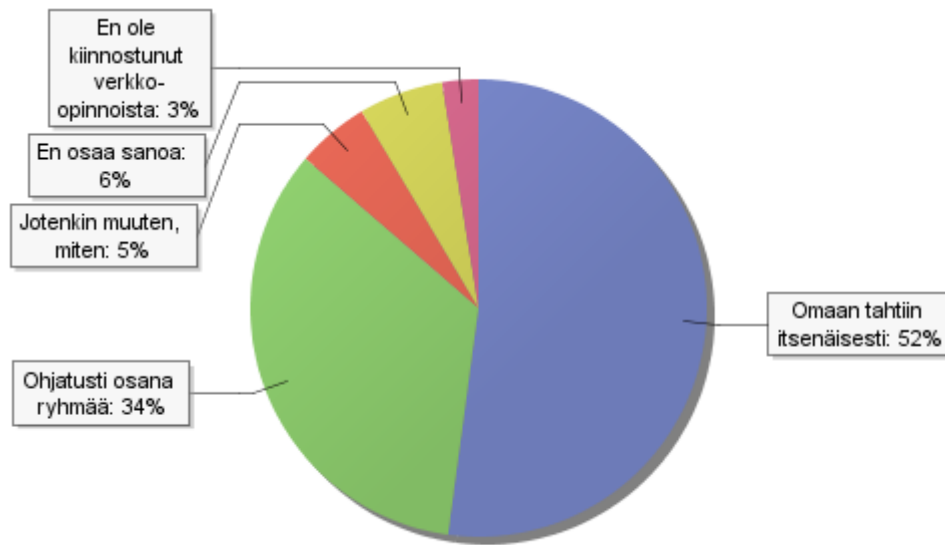
”ryhmätyöskentelyyn opinnot joissa ei ole lähiopetustunteja, eivät suoranaisesti toimi tehokkaasti, toisin kuin yksilönä opiskeluun.”

”Opetukseen, jossa opiskelijalla on mahdollista tehdä jotain virheellisesti ohjeista huolimatta. Esim. uusien ohjelmistojen käytön alkeet; ilman opettajan läsnäoloa opiskelijalle ei selviä miksi virhe tapahtui”

”Mediaan” Aiheisiin jotka tarvitsevat paljon ohjausta Ammattiaineisiin Eettisten näkökulmien pohtimiseen
 Ei mihinkään **Ensiapu Esiintymis- ja neuvottelutaitojen harjoituksiin Dialogisuuden opiskeluun**
Graafisten ohjelmien opetukseen Hoitotaitojen käytännön osuuksien Iv-käytönnin opettelu mm. Jos ei ole itsekuria,
 niin silloin verkko-opiskelu ei sovi lainkaan **Julkaisujärjestelmiin ym. vastaavien opiskeluun ei sovellu**
Keskustelua ja pohdintaa vaativiin aiheisiin Kielten opetukseen Kirjanpito
Kädentaitoa vaativat aineet Laajoihin opinto kokonaisuuksiin **Laboratoriotunnit yms.**
 Luentojen kuuntelu on aika puuduttavaa **Lähiopetusta vaativiin aiheisiin Fysiikan ja kemian opiskeluun Lääkehoito**
Läkelaskujen opettamiseen Matemaattiset aineet Missä saisi/tarvitsisi opettajalta apua paljon **Monenlaisia**
 näkökantoja, vaativat esim. psykologia, etiikka **Muotoilun käytännön kurseille Ohjelmistoja** jotka ovat koulussa paikan
 päällä käytettäviä =”atk-opinnot” **Omiin psykiatriin tehtäviin Paljon kirjallisuutta käsittelevät kurssit Paljon**
 näytettävää, piirtämistä ym. **Perusopinnot Ryhmätyöskentely Sairaanhoidajan käytännönläheiseen ammatin**
 opiskeluun **Sijoittaminen Sosiaali- ja terveydenhoitoalalla on paljon ihmistä koskevia toimenpiteitä Syvää teoriaa**
 vaativat kurssit **Taiteiden perusopetukseen Taloushallinto Tietojenkäsittelyyn Uusien asioiden läpi käymiseen**
Uusiin kieliin Vaikeisiin aineisiin Verotus

Kuva 10. Vastaaajien mielipiteet siitä mihin verkko-opiskelu ei sovellu

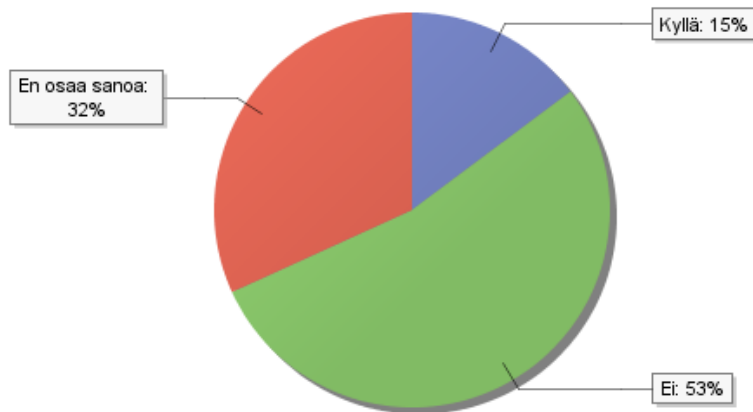
Vastauksia saatiin yhteensä 58.

Kuva11. Vastaajien mielipide verkko-opintojen suoritustavasta

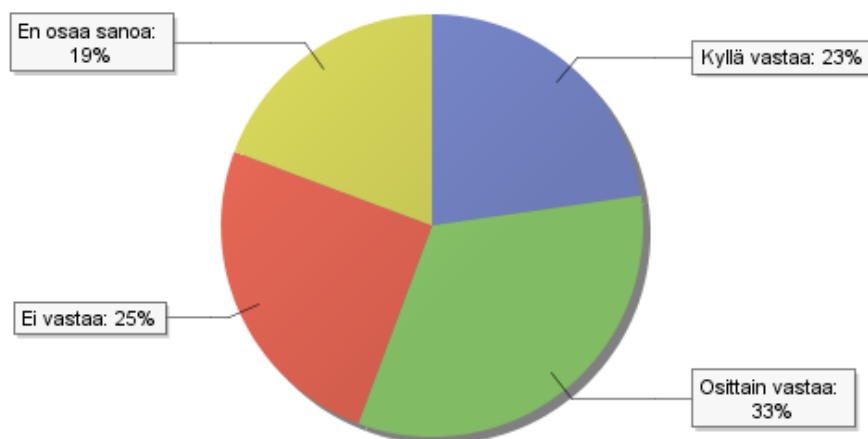
Yli puolet vastaajista haluaisi opiskella verkko-opintoja omaan tahtiin itsenäisesti. Ohjatusti osana ryhmää kokee 34 % vastaajista parhaaksi tavaksi opiskella verkko-opintoja. 9 % ei osaa sanoa tai ei ole kiinnostunut verkko-opinnoista. Kyselyyn vastanneista 5 % vastasi avoimeen kohtaan seuraavia ajatuksia: tiukkojen lyhyiden kertaavien lähijaksojen oheen, yhdistelemällä soveltuvia yhteen, ryhmässä muiden AMK-opiskelijoiden kanssa, lähijaksojen yhteyteen, sovitulla aikataululla itsenäisesti sekä verkon mahdollistamaa joustavaa tila-aikaa hyödyntäen esimerkiksi foorumikeskusteluja tavallisen vuoropuhelun sijaan ja edellisiin viittaamista. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

Yli puolet koki, ettei omassa ammattikorkeakoulussa ole riittävästi kokonaan etäopiskeluna tarjottavia opintoja (Kuva 12), ja jos omaan opintosuunnitelmaan sopivia opintoja olisi tarjolla, lähes kaikki varmasti tai mahdollisesti suorittaisi verkkokursseja (Kuva 14). Joka neljäs koki, ettei oman koulun tarjonta vastaa tarpeita (Kuva13). Toisaalta yli puolet vastaajista oli ainakin osittain tyytyväinen tarjontaan.

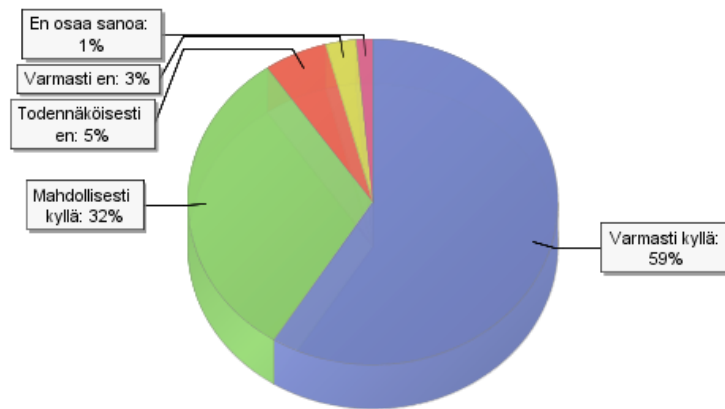
Kuva 12. Vastaajien mielipide omassa ammattikorkeakoulussa kokonaan etäopiskeluna suoritettavien verkko-opintojen riittävyys

Oman ammattikorkeakoulun kokonaan etäopiskeluna suoritettavien verkko-opintojen riittävyyteen vain 15 % on tyytyväinen, 53 % tyytymätön ja 32 % ei osannut sanoa mielipidettään. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

Kuva 13. Vastaajien mielipide omien tarpeiden vastaavuus omassa ammattikorkeakoulussa kokonaan etäopiskeluna suoritettavien verkko-opintojen sisällöstä.

Vastaajista kolmannes on sitä mieltä, että oman ammattikorkeakoulun etäopintoina suoritettavat verkko-opinnot vastaavat osittain sisällöltään vastaajan tarpeita ja reilu viidennes vastaajista koki tarjonnan vastaavan tarpeita. Joka neljäs koki, etteivät sisällöt vastaa tarpeita. 19 % vastaajista ei osannut sanoa. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

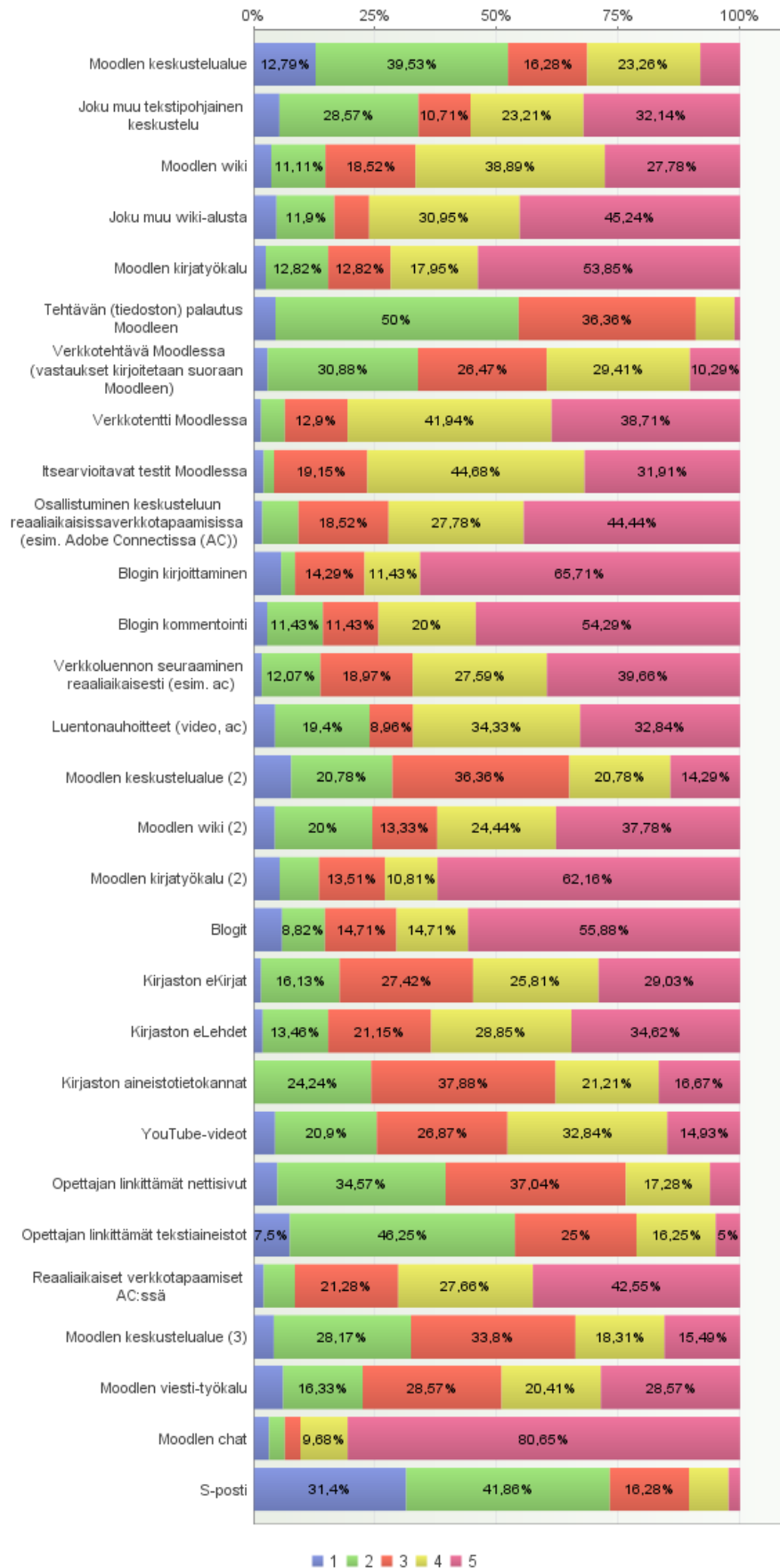

Kuva 14. Vastaajien mielipide omaan opintosuunnitelmaan sopivien opintojen suorittaminen verkko-opintoina.

Kysymyksen sai 75 vastaajaa. Heistä lähes 60 % on varmasti sitä mieltä että suorittaisi etänä verkko-opintoja, jos ne olisivat opintosuunnitelmaansa sopivia ja vastaajista 32 % mahdollisesti suorittaisi. Todennäköisesti ei tai varmasti ei suorita verkko-opintoja vastaajista yhteensä 8 %. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

5.3 Verkko-opiskeluympäristö

Opinnoissa käytettävistä resursseista yli puolet vastaajista ilmoitti vähintään viikoittain käyttävän Moodlen keskustelualuetta, tehtävien palautusta Moodleen, käytti tiedonlähteenä opettajien linkittämiä tekstiaineistoja ja käytti viestintään sähköpostia (Kuva 15). Oman ammattikorkeakoulun tarjonta koettiin ainakin jossakin määrissä tarkoituksenmukaiseksi verkkotyöskentelyssä, tiedonlähteenä ja vuorovaikutuksessa (Kuva 16). Kuten verkkoyhteiskuntaa käsittelevässä kappaleessa mainitaan, sähköposti on yksi yleisemmin käytetyistä viestintävälineistä.

1 Käytän päivittäin 2 Käytän viikoittain 3 Käytän kuukausittain 4 Olen kokeillut muutamia kertoja 5 Olen kokeillut kerran tai pari
 Kuva 15. Vastaajan aikaisempi verkkotyökalujen ja resurssien käyttökokemus

Opiskeluun verkossa

Moodlen keskustelualuetta käyttää tai on käyttänyt yhteensä 86 vastannutta. Päivittäin sitä käyttää vajaa 13 %, viikoittain lähes 40 %, kuukausittain yli 16 %, muutamia kertoja sitä on kokeillut yli 23 % ja kerran tai pari sitä on kokeillut 8 % vastaajista.

Jotain muuta tekstipohjaista keskustelua on käyttänyt tai käyttää 56 vastaajaa. Vähintään kuukausittain käyttävien osuus on yli 45 %, muutamia kertoja käyttäneitä on yli 23 % ja yli 32 % on kokeillut kerran tai pari jotakin muuta tekstipohjaista keskustelualustaa. Moodlen wiki on ollut tai on käytössä 54 vastaajalla. 29 % vastaajista käyttää sitä vähintään kuukausittain. Muutamia kertoja kokeilleita ja kerran tai pari kokeilleita on yhteensä lähes 67 % vastaajista.

Joku muu wiki-alusta on ollut tai on käytössä 42 vastaajalla. Vähintään kuukausittain sitä käyttää 24 % vastaajista. 45 % vastaajista on kokeillut kerran tai pari jotakin muuta kuin Moodlen-wiki-alustaa.

Moodlen kirjatyökalua käyttää tai on käyttänyt 39 vastaajaa. Vähintään kuukausittain käytössä se on ollut 29 %:lla vastaajista, muutamia kertoja kokeillut 18 % ja kerran tai pari kokeilleita on 54 % vastaajista. Tehtävän (tiedoston) palautusta Moodleen on käyttänyt 88 vastaajaa. Vähintään viikoittaisessa käytössä se on ollut yli puolella ja kuukausittain 36 % ja muutamia kertoja kokeilleita oli 8 % vastanneista. Verkkotehtävä Moodlessa oli käyttänyt yhteensä 68 vastaajaa. Vähintään kuukausittain sitä oli käyttänyt tai käyttää 60 %. Muutamia kertoja kokeilleita oli lähes 30 % ja kerran tai pari kokeilleita 10 %.

Verkkotenttiä Moodlessa oli käyttänyt 62 vastaajaa. Vähintään kuukausittain sitä käytti 20 % vastaajista ja muutamia kertoja sitä oli käyttänyt 42 %. Harvemmin käyttäneitä oli 39 %. Itsearvioitavia testejä Moodlessa oli käyttänyt 47 vastaajaa. Vastaajista vähintään kuukausittain sitä on käyttänyt tai käyttää 23 %, muutamia kertoja 45 % ja harvemmin 32 %. Osallistuminen keskusteluun reaaliaikaisissa verkkotapaamisissa oli kokeillut 54 vastaajaa. Vähintään kuukausitasolla se oli tai on käytössä 28 %, muutamia kertoja kokeilleita oli 28 % ja kerran pari 44 %. Blogin kirjoittaminen opintojen työkaluna oli käyttänyt tai käyttää 35 vastaajaa. Vähintään kuukausitasolla se oli käytössä 23 % vastaajista. Muutamia kertoja kokeilleita oli 11 % ja kerran pari 66 %.

Blogin kommentointia oli niin ikään kokeillut 35 vastaajaa. Vähintään kuukausittain kommentoivia oli 25 %, viidennes on muutamia kertoja kokeillut ja reilu puolet vastaajista oli kerran tai pari kokeillut.

Tiedonlähteenä

Verkkoluennon seuraamista reaaliaikaisesti oli käyttänyt 58 vastaajaa. Vähintään kuukausittain käyttäviä oli 33 %, muutamia kertoja sitä on kokeillut 28 % vastaajista ja 40 % on sitä joskus kokeillut. Luentonauhoitteet oli käyttänyt 67 vastaajaa. Heistä 32 % oli käyttänyt niitä vähintään kuukausittain. Muutamia kertoja sitä oli kokeillut 34 % ja harvemmin 33 %. Moodlen keskustelualue on ollut tai on käytössä 77 vastaajalla. Vähintään kuukausittain sitä käyttää 65 % vastaajista ja muutamia kertoja sitä oli kokeillut 21 % ja harvemmin 14 %. Moodlen wiki oli käyttänyt 45 vastaajaa. Vähintään kuukausittain se oli käytössä 37 %, muutamia kertoja sitä oli kokeillut neljännes vastaajista ja kerran pari kokeilleita oli 38 %. Moodlen kirjatyökalua on kokeillut 37 vastaajaa. Vähintään kuukausittain sitä käyttää 27 % ja vähintään kerran tai pari on kokeillut yli 71 % vastaajista.

Blogia tiedonlähteenä oli käyttänyt tai käyttää 34 vastaajaa. Vähintään kerran kuukaudessa käyttäviä oli 29 %

vastaajista.

Kirjaston eKirjat oli vähintään kokeillut tiedonlähteenä 62 vastaajalla. Heistä 45 % käytti vähintään kerran kuukaudessa niitä tiedonlähteenä.

Kirjaston eLehtiä oli vähintään kokeillut 52 vastaajaa. Yli 36 % käyttää niitä vähintään kerran kuukaudessa. 28 % oli kokeillut muutamia kertoja ja yli 34 % on kokeillut kerran tai pari.

Kirjaston aineistotietokantoja oli käyttänyt tai käyttää 66 vastaajaa. Vähintään kerran käyttäviä on 62 %, ja vähintään kerran pari kokeilleita on lähes 38 %

YouTube-videoita tiedonlähteenä oli käyttänyt 67 vastaajaa. Heistä vähintään kerran kuussa käyttäneitä on 52 %.

81 vastaajaa käyttää tai on käyttänyt opettajien linkittämiä nettisivuja tiedonlähteenä. Vähintään kuukausittain käyttäviä on 76 %.

Opettajan linkittämät tekstiaineistoja oli vähintään kokeillut 80 vastaajaa. Heistä 78 % käyttää tätä tiedonlähteenä vähintään kuukausitasolla.

Viestintään muiden kanssa

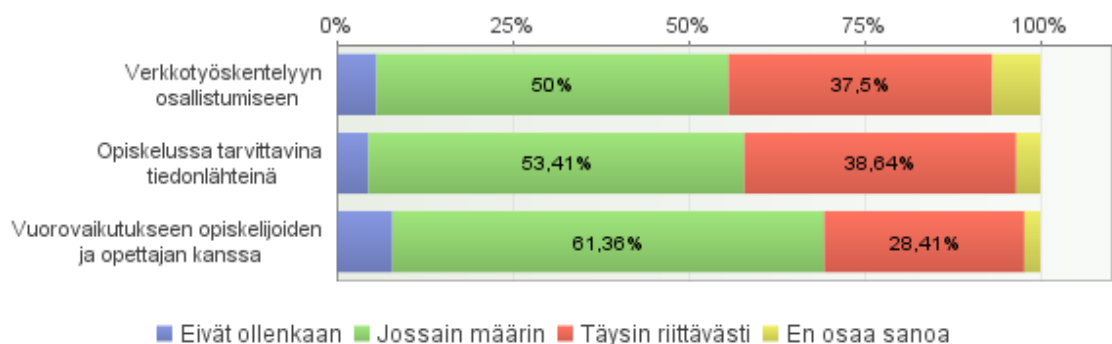
Reaaliaikaisia verkkotapaamisia oli kokeillut vähintään 47 vastaajaa. Heistä 30 % käyttää vähintään kuukausittain menetelmää.

Moodlen keskustelualuetta viestintävälineenä on käyttänyt 71 vastaajaa. Heistä 40 % käyttää sitä vähintään kuukausittain.

Moodlen viestityökalua on vähintään kokeillut 49 vastaajaa. Heistä 51 % on käyttänyt työkalua vähintään kuukausitasolla.

Moodlen chat on ollut kokeilussa yhteensä 31 vastaajalla. Heistä vajaa 10 % käyttää sitä vähintään kuukausittain. Kerran tai pari kokeilleita on 80 %.

86 vastaajaa käyttää sähköpostia viestinnässä muiden kanssa. 73 % käyttää sitä vähintään viikoittain ja 16 % käyttää sitä kuukausitasolla.

Kuva 16. Vastaajien mielipiteitä ammattikorkeakoulun verkossa tarjoamien työkalujen ja resurssien tarkoituksenmukaisuudesta.

Yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että ammattikorkeakoulun verkossa tarjoamat työkalut ja resurssit olleet opiskelun kannalta tarkoituksenmukaisia verkkotyöskentelyyn osallistumiseen jossain määrin, ja yli 37 % vastaajista kokee verkkotyöskentelyyn osallistumiseen täysin riittäväksi.

Opiskeluun tarvittavina tiedonlähteinä yli 53 % vastaajista kokee ne jossain määrin riittäväksi ja vajaa 40 %

kokee täysin riittäväksi.

Vuorovaikutukseen opiskelijoiden ja opettajien kanssa kokee yli 61 % jossain määrin riittäväksi tarjolla olevat resurssit ja työkalut. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

Resurssien ja työkalujen parantamiseen verkko-opiskeluympäristössä toivottiin eniten opettajien perehtymistä ja kouluttautumista verkkoluentojen toteuttamiseen liittyen (Kuva 17). Esille nousseita asioita olivat myös materiaalin parempi käytettävyyttä ja opettajien käytänteiden yhdenmukaisuus. Haasteita ovat tuoneet myös tekniseen toimivuuteen liittyvät asiat. Selkeys nousi monessa kysymyksessä suureen huomioon ja niin myös tässä. Osa vastaajista oli myös sitä mieltä, käsitteiden avaaminen ja ohjelmien käyttöopastus opiskelijoille oli jäänyt puutteelliseksi.

”Ei osata käyttää laitteita ja hyödyntää mahdollisuuksia. Joskus verkkoluennoista jää selainen maku, että luennoitsija ei ole vaivautunut mitenkään valmistelemaan luentoaan”

”Aikuispuolella kaikki sopeutuu, moodle, winha, ja sposti käytiin yhden tunnin aikana läpi sitten vaan töihin. Wikialustoja, viestejä tai chattia ei ole esitelty lainkaan. Itse yritetty kaikki saada ne toimimaan.”

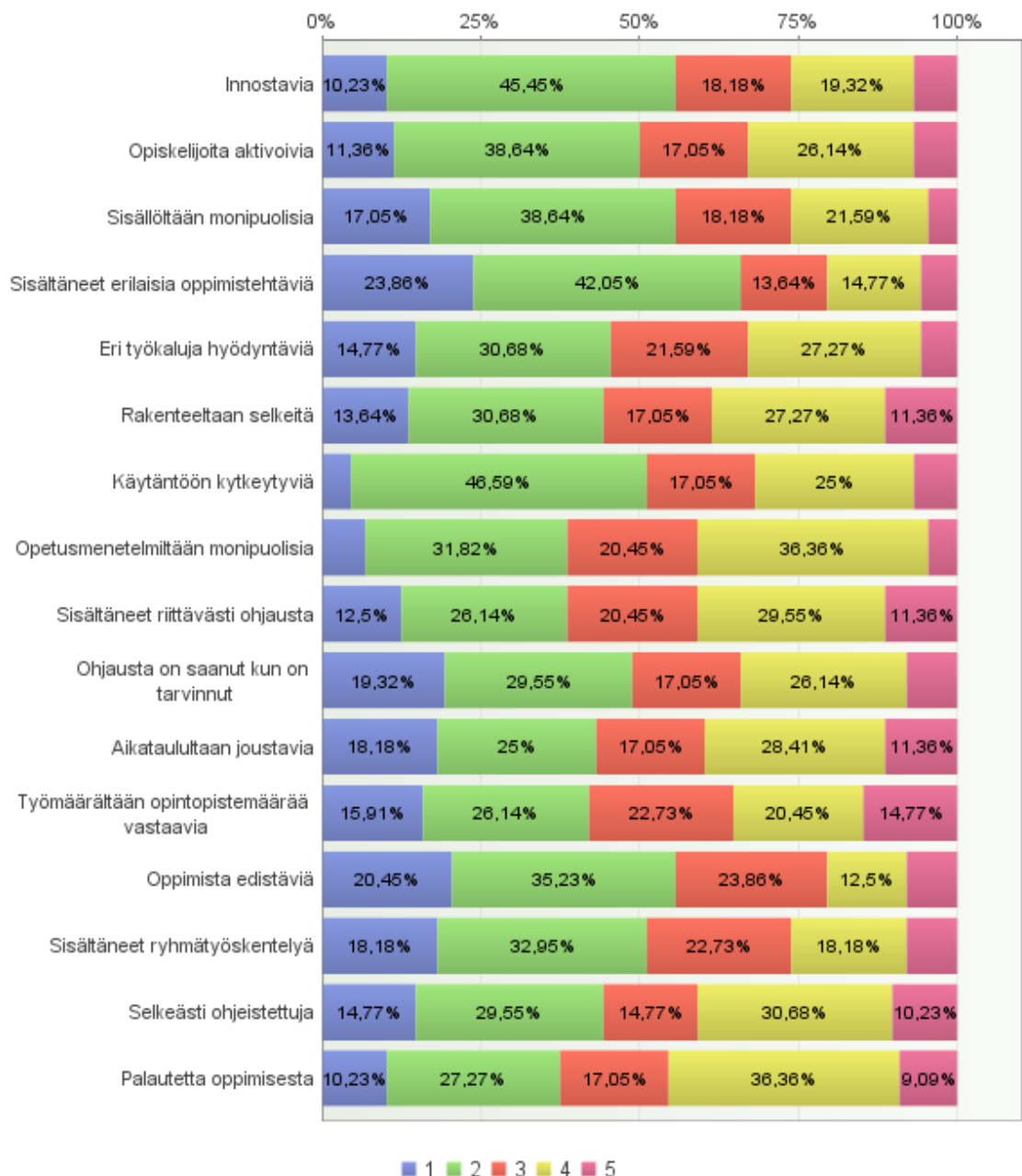
”Verkossa työskentely ei ole yhtäkuin säästö henkilöstömenoissa, vaan enneminkin yhtäkuin opiskelijoiden oppimisen Laajempi ja reaaliaikaisempi fasilitointi.”

Helpdeskin tavoittaminen on tehty hankalaksi Kaikki materiaali pitäisi olla mahdollista kopioida Kaikki, tällä hetkellä ei verkko-opiskelua Kesälle ehdottomasti verkko-opintoja monimuoto-opiskeluun Kunnon alkuperäisyys opiskelua aloitettaessa Lisää tarjontaa verkkokursseihin Materiaalia paremmin käytettävissä verkko-opintoihin liittyen Moodle-kurssien tietojen hyödyntäminen koko opintojen ajan Moodle alustat sekavia joillakin opettajilla Moodlen parempi hyödyntäminen Ohjeistukselle selkeämpi muoto Moodleen Onko tosiaan Moodlessa blogi Opettajat eivät käytä niitä kylliksi Opettajat laittavat uusia tehtäviä Moodleen, eikä niitä huomaa vanhojen tehtävien joukosta helposti **Opettajat tarvitsisivat koulutusta verkkoluentojen toteuttamiseen** Opettaja ei voi enää hakea nimellä Opettajien antaman palautteen hitaus Opettajien käytännöt yhdenmukaisiksi Palautetun tehtävän jälkeen poistuisi ilmoitus joka hehkuttaa että sinulla on huomiotasi kaipaava tehtävänpalautus Paremmat ja käytännöllisemmät työkalut Perehdytys niiden käyttöön tulisi olla parempi Perusteet verkkotuntien pitämiseksi olisi hyvä hallita ennen tuntien alkua Selkeys Selkeämpi ohjeistus, kurssin sisältö, opettajien käytännöissä Sähköpostiin (outlook) pitäisi antaa käyttäjille enemmän asetusmuutosoikeuksia muokata mieleisekseen Teknisessä toimivuudessa Tietojen löytäminen haastavaa Moodlessa Enemmän asiantuntijaluentoja Enemmän e-kirjoja Enemmän vinkkejä alakohtaisista hyvistä nettisivustoista Viestimiä vaikea käyttää Yhtenäiset käytännöt

Kuva 17. Vastaajien parannusehdotuksia verkko-opiskeluympäristön työkaluihin ja resursseihin

Vastauksia saatiin yhteensä 29.

Kuten Toivolan tutkimuksessa, myös tässä vastaajat kokivat suorittamiensa verkko- ja monimuoto-opintojaksojen olleen vähintään osittain innostavia, sisällöltään monipuolisia, oppimista edistäviä, ja sisältäneet ryhmätyöskentelyä (Kuva18). Eniten erimielisyyttä koettiin palautteen antamisesta oppimisesta, opetusmenetelmien monipuolisuudesta, ja selkeistä ohjeistuksista.

1 Täysin samaa mieltä 2 Osittain samaa mieltä 3 En osaa sanoa/ en ole suorittanut 4 Osittain eri mieltä 5 Täysin eri mieltä

Kuva 18. Vastaajien mielipiteitä verkko-opiskeluun liittyviin väittämiin

Vastaajista yli 45 % on osittain samaa mieltä että suoritettujen verkko- ja monimuoto-opintojaksot ovat olleet

innostavia, ja lähes 20 % kokee olevansa osittain eri mieltä.

Vajaa 39 % on sitä mieltä että ne ovat opiskelijoita aktivoivia ja reilut 26 % on osittain eri mieltä.

Hieman yli 17 % vastaajista on täysin samaa mieltä että opinnot ovat olleet sisällöltään monipuoliset, lähes 39 % on osittain samaa mieltä. Reilu 21 % on osittain eri mieltä.

Vastaajista lähes neljännes on täysin samaa mieltä että verkko- ja monimuoto-opinnot ovat sisältäneet erilaisia oppimistehtäviä. 42 % on osittain samaa mieltä ja vajaa 15 % on osittain eri mieltä.

Vajaa 15 % on täysin samaa mieltä, että opinnoissa on hyödynnetty eri työkaluja. Osittain samaa mieltä on hieman yli 30 % ja vajaa 28 % on osittain eri mieltä.

Vajaa 14 % on täysin samaa mieltä ja vajaa 31 % on osittain samaa mieltä, että opinnot ovat rakenteeltaan selkeitä. Vajaa 28 % on osittain eri mieltä ja vajaa 12 % on täysin eri mieltä.

Reilu 46 % vastaajista on osittain samaa mieltä että opinnot ovat käytäntöön kytkeytyviä ja 25 % on osittain eri mieltä.

Osittain samaa mieltä opetusmenetelmien monipuolisuudesta olivat vajaa 32 % ja osittain eri mieltä olivat vajaa 37 % vastaajista.

Vähän reilu 11 % oli täysin eri mieltä että opinnot olisivat sisältäneet riittävästi ohjausta ja osittain eri mieltä oli lähes 30 % vastaajista. Täysin samaa mieltä oli reilu 12 % ja osittain samaa mieltä oli 26 %.

Täysin samaa mieltä oli lähes 20 % vastaajista väittämään, että ohjausta on saanut, kun on tarvinnut. Osittain samaa mieltä oli lähes 30 % vastaajista. Osittain eri mieltä oli reilu 26 % vastaajista.

Aikataulultaan joustavina verkko- ja monimuoto-opintoja piti reilu 18 %. Osittain samaa mieltä oli 25 % ja yli 28 koki että ne eivät olleet aikataulultaan joustavia. Yli 11 % oli täysin eri mieltä.

Lähes 16 % oli täysin samaa mieltä että opinnot olivat työmäärältään opintopistemäärää vastaavia. Lähes samaa mieltä oli yli 26 %. Yli 20 % oli osittain eri mieltä, ja lähes 15 % koki olevansa täysin eri mieltä.

Täysin samaa mieltä oli yli 20 %, että opinnot olivat oppimista edistäviä, ja osittain samaa mieltä oli yli 35 % vastaajista. Hieman yli 12 % oli osittain eri mieltä.

Vähän yli 18 % oli ollut kurssilla joka sisälsi ryhmätyöskentelyä, ja osittain samaa mieltä oli vajaa 33 %. Reilu 18 % oli osittain eri mieltä.

Hieman vajaa 15 % oli täysin samaa mieltä että opinnot olivat selkeästi ohjeistettuja. Vajaa 30 % oli osittain samaa mieltä. Reilu 30 % koki olevansa osittain eri mieltä ja reilu 10 % oli täysin eri mieltä.

Reilu 10 % oli täysin samaa mieltä että oli saanut palautetta oppimisesta ja reilu 27 % oli osittain samaa mieltä. Lähes 37 % oli osittain eri mieltä ja täysin eri mieltä oli hieman yli 9 %. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

Mielekäs oppiminen koettiin innostavaksi, joustavaksi, monipuoliseksi ja selkeäksi (Kuva 19). Mielekkäitä Kymkin tai MAMkin verkko- tai monimuotona toteutettuja oppimiskokemuksia oli saatu useistakin kursseista. Onnistuneista kursseista korostui päälimmäiseksi ammattiaineisiin liittyvät opinnot (kuva 20). Tulokset pääpiirteittäin ovat samalla linjalla kuin Ihanainenkin (2009) on kuvaillut (ks. kappale verkko-oppimistila).

selkokieline aikataulun aikataulutettu aineisto ajankohtainen aktiivinen antava antoisa asiantuntijat avautuvia
 etenevä haastava hauska helposti helppo helppokäyttöinen herättävä hyvin hyödyllinen informatiivinen
innostava innostava interaktiivinen itsenäinen itsenäistä johdonmukainen **joustava** järkevä
 kannustava kasvattavia kehittävä keskusteleva kiinnostava kokonaisuus kurssilla käytäntöön laadukas
 laaja-alainen laaja-alaista loppu lyhyt löydettävyyks mielekäs
 mielenkiintoinen miellyttävä **monipuolinen** monipuolista motivoiva nopea ohjaava ohjeet
 ohjeistettu opettava opettavainen palaute pienempiin sanoa **selkeä** selkeät selkokieline
 sovellettavissa sujuva tasokkaat tavoitteellinen tehtäviä tekemistä toimiva toteutettu tukeva tulee työelämään
 työskentelyä vaaditaan valmentavia verkkotenteillä vuorovaikutteinen yksinkertainen
 ymmärrettävä ytimekäs

Kuva 19. Vastaajien mielipiteitä adjektiiveista tai sanoista kuvaamaan mielekästä verkko-opintojaksoa

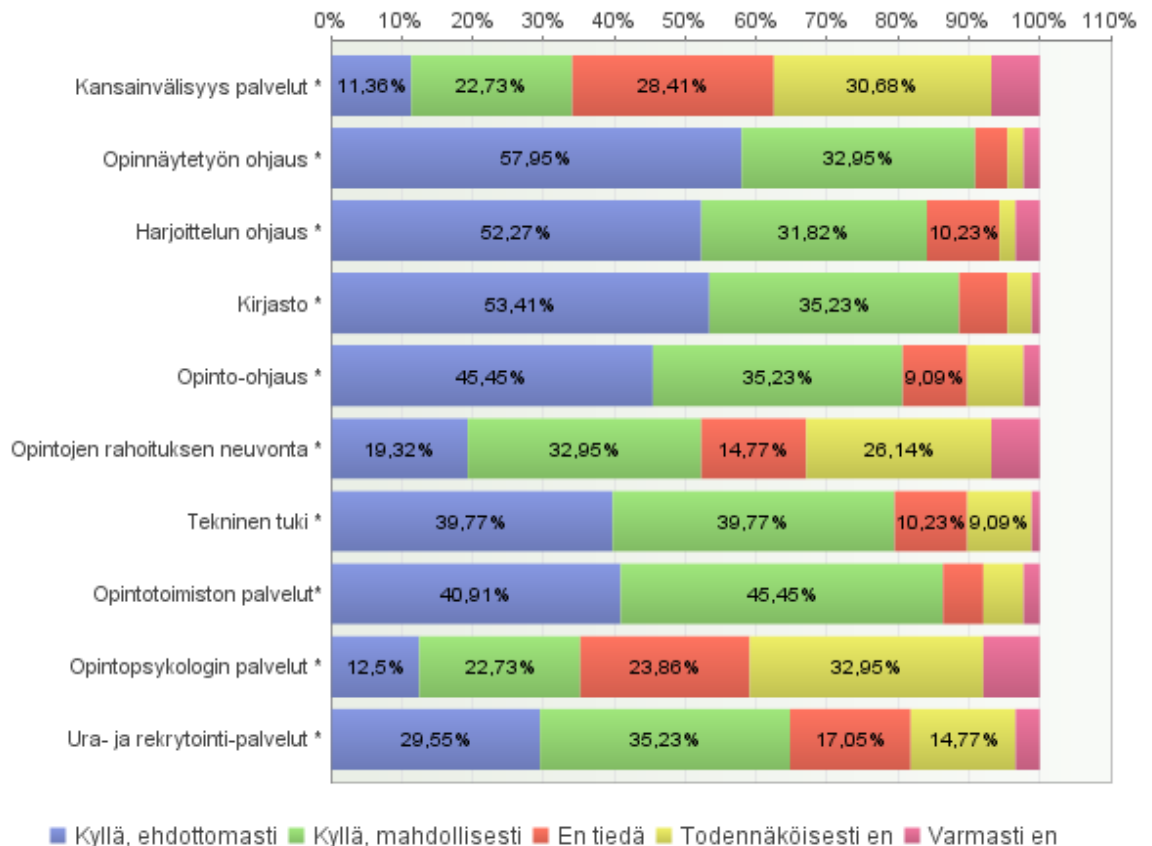
Vastauksia saatiin yhteensä 88.

AC istunto Anatomia, fysiologia, mikrobiologia ja infektioaudit Asiakaslähtöinen markkinointi AVU Business english 2
 Business Ethics in KyUAS Creative photography Dialogisuus District heating and steam technology Englannin
 perusteet Esimies asiakkuuksien kehittäjänä Esimiesosaaminen Etiikka Fysiikka ja kemia 1 Haavanhoito perusteet
 Henkilöstöhallinto ja työoikeus Hoitotyön tutkiminen ja kehittäminen, lastenhoitotyö (Laanterä) Hyvinvointi ja
 sosiaaliset ongelmat Ihmisen elintoimintojen ymmärtäminen Innovaatiojohtaminen Insinöörimatematiikka 1
 International trade practices Introduction to Business Ethics Kehitysvammatyön perusteet ja perheiden tukeminen
 Kirjanpidon perusteet / Wenla Väisälä Kirurginen hoitotyö Kivunhoito Kuvankäsittely Laadukkaat palvelut
 Lastinkäsittely Liiketalouden etiikka Logistiikan englanti 1 Logistiikka ja kuljetukset Venäjälle 1-3 Lääkehoito
 Matematiikka Aarni Ahtola Mielenterveytyö Mikrobiologian kurssi ihan opettaja Taina Lehtosen ansiosta
 Mikrobiologian perusteet Taina Kontusen ohjaama Operatiivinen osto Perinnöllisyyslääketiede Projektiosaaminen
 Rahoituslaskelmat Ravitsemus Ravitsemus hoitotyössä/MAMK Seksuaali- ja lisääntymisterveys
 Sisustussuunnittelukurssi, opettajana Isko Lappalainen Sosiaalinen media Sosiokulttuurinen innostaminen ja
 vuorovaikutus vanhustyössä Strateginen johtaminen Suomalaisena Euroopassa Svenska i medierna
 Teollisuustalous-verkkokurssi Tietotekniikka Tilintarkastuksen perusteet Vammaistyö Venäjän logistiikka
 Venäläinen liiketoiminta- ja tapakulttuuri Viestintä verkossa Viestintätaito Väkivaltatyö Ympäristöteollisuus ja kestävä
 kehitys

Kuva 20. Vastaajien mielipiteet onnistuneista verkko- tai monimuoto-opinnoista Kymenlaakson tai Mikkelin ammattikorkeakoulussa

Vastauksia saatiin yhteensä 88. Vaihtoehtona oli myös ”en ole suorittanut”, jonka valitsi 21 % vastaajista.

5.4 Opiskelun tuki ja ohjaus eKampuksella

Kuva 21. Vastaajien mielipiteitä kysymyksessä esitettyjen opiskelun tuki- ja ohjauspalveluiden käytössä verkon välityksellä

Vastaajista yli 34 % käyttäisi ehdottomasti tai mahdollisesti Kansainvälisyys palveluita, ja reilu 30 % ei todennäköisesti käyttäisi verkon välityksellä palvelua.

Opinnäytetyön ohjauspalvelua käyttäisi ehdottomasti tai mahdollisesti lähes kaikki vastaajat, samoin kuin harjoittelun ohjauspalvelua ja kirjaston sekä opinto-ohjauksen palveluita.

Opintojen rahoituksen neuvontaa verkon välityksellä käyttäisi ehdottomasti vajaa viidennes vastaajista ja vajaa kolmannes mahdollisesti käyttäisi tätä palvelua. Reilu 26 % ei todennäköisesti käyttäisi palvelua.

Teknistä tukea käyttäisi verkon välityksellä ehdottomasti ja mahdollisesti noin 65 % vastaajista. Reilu 9 % arvelee että todennäköisesti ei käyttäisi tätä palvelua.

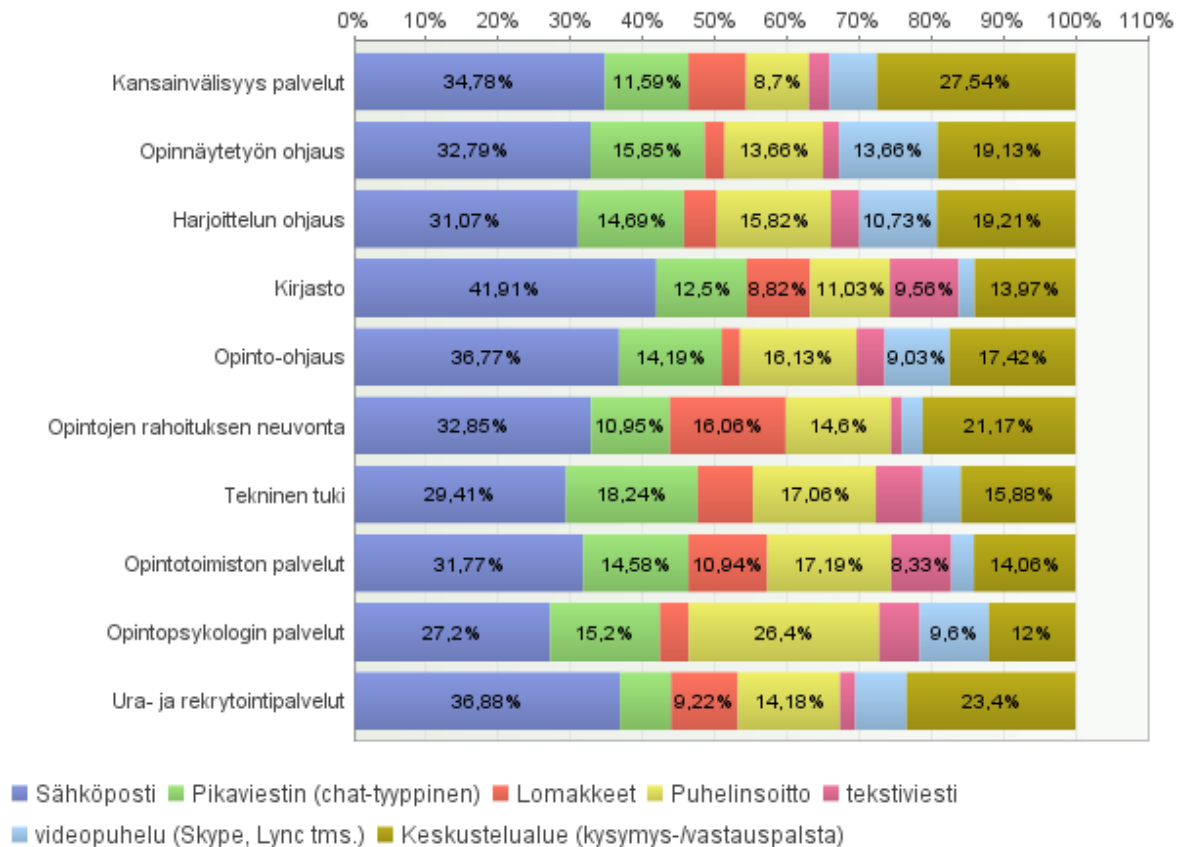
Opintotoimiston palveluita olisi lähes kaikki halukkaita käyttämään verkon välityksellä.

Opintopsykologin palveluita käyttäisi ehdottomasti ja todennäköisesti noin 35 % vastaajista. Vajaa 33 % ei todennäköisesti käyttäisi tätä palvelumuotoa.

Ura- ja rekrytointi- palvelua käyttäisivät ehdottomasti ja mahdollisesti lähes 65 % vastaajista. Lähes 15 jättäisi todennäköisesti tämän palvelun käyttämättä. Vastauksia saatiin yhteensä 88.

Verkon välityksellä käytettävistä palveluista lähes kaikki halusivat käyttää opinnäytetyön

ohjausta, harjoittelun ohjausta, kirjaston palveluita, opinto-ohjausta ja opintotoimiston palveluita (Kuva 21). Vähiten verkkopalvelua haluttiin hyödyntää kansainvälisyys- ja opintopsykologin palveluissa. Mielekkäimmiksi viestintävälineiksi näihin palveluihin nousi sähköposti ja keskustelupalsta (kuva 22).

Kuva 22. Vastaajien mielipiteitä mielekkäiden välineiden käytöstä valituissa tuki- ja ohjauspalveluissa

Vastaajia oli yhteensä 81 henkilöä. Sähköposti koettiin jokaisen palvelun kohdalla mielekkäimmäksi yhteydenottovälineeksi. Sitä käyttäisi keskimäärin yli 33 % käyttäjistä. Toinen mielekkääksi koettu viestinnän työkalu on keskustelualue, jota käyttäisi keskimäärin reilu 18 % käyttäjistä. Puhelinta käyttäisi keskimäärin reilut 15 % vastaajista.

Odotukset näiden palvelujen suhteen olivat melko kirjavat, mutta päällimmäiseksi asioiksi nousivat tukeen, ohjaukseen ja neuvontaan liittyvät asiat (Kuva 23). Lisäksi esiin nousi myös lähes kaikkien palvelujen saanti verkon välityksellä salausjärjestelmiä hyödyntäen.

”Opinnäytetyöhön tarvittaisiin monesti jokin pikainen neuvo, jolloin olisi hyvä saada ohjaaja kiinni, ikään kuin ”pikapalveluna”. Nyt on joskus joutunut odottamaan useammankin päivän vastausta sähköpostiin.”

”Yksityisyyden suoja tärkeä. Jos videopuhelu, millä varmistaa, ettei ylimääräiset henkilöt toisessa päässä kuule asiaa? Monissa asioissa itse ihmisen tapaaminen tärkeämpi”

Kuva 23. Vastaajien odotukset tiettyjen verkossa käytettävien palveluiden sisällöstä

Vastauksia saatiin 55 kpl. Palveluilta odotettiin kyselyn mukaan eniten tuki- neuvonta ja ohjauspalveluita. Näiden osuus kaikista ehdotuksista oli 14,5 %. Salattujen järjestelmiä käyttäen kaikkea opiskeluun liittyvää verkon välityksellä hoitaa tahtoisin noin 9 % vastaajista Henkilökohtaista palvelua, monipuolisuutta ja pikayhteyspalvelua odottaa vähän yli 7 % vastaajista. Kannatusta sai myös muun muassa informatiivisuus (5 %) helppokäyttöisyyttä/ selkeyttä 3,6 % jne.) Vastauksia saatiin yhteensä 32.

Muista tukipalveluista esiin nousi erilaisten vapaa-aikaan liittyvien palveluiden saanti (Kuva 24). Viestinnän keinoin toivottiin parempaa järjestelmää. Koettiin ettei opettajiin saa helposti yhteyttä ja yhteystietojen ja vastausten saanti oli epävarmaa. Uudelle opiskelijalle toivottiin enemmän opintojenohjausta.

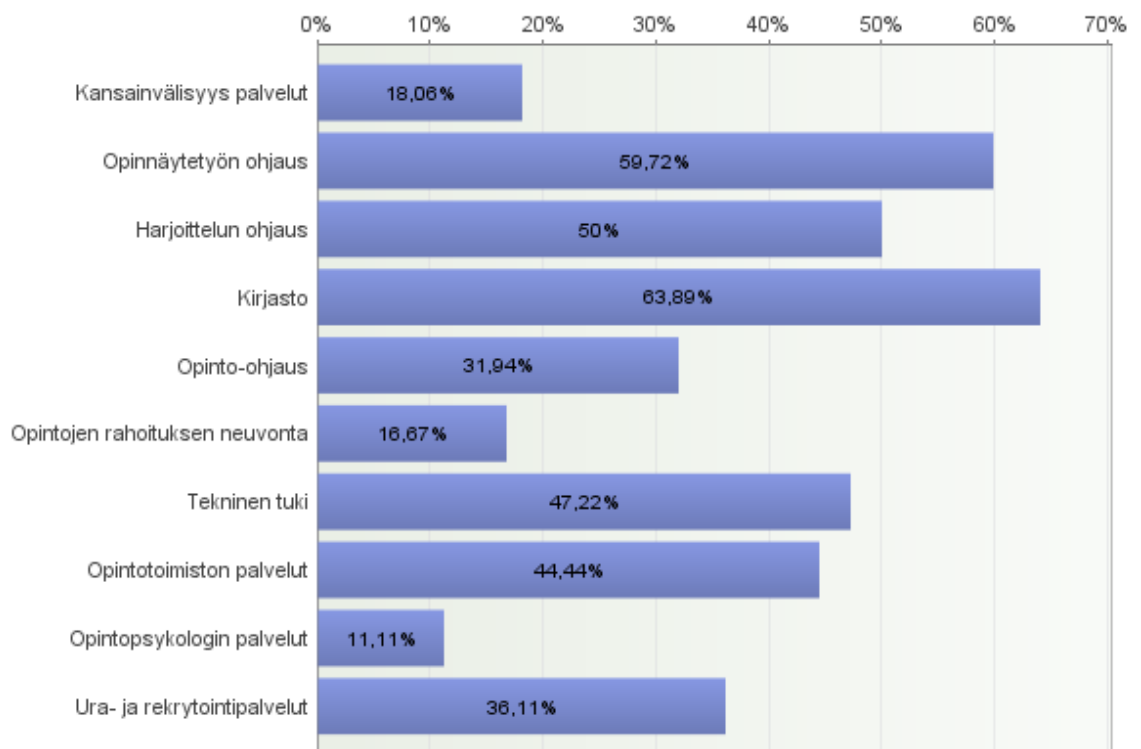
”Opettajien viesti foorumia, jossa he viestittävät meille ja me kimpassa heille. S postilla tulee vääriä posteja väärille ihmisille, vastaus kestää eikä tiedä onko vast. perillä, joutuu odottamaan kauan ja opet. närkästyneitä kiireeseensä. Ei saa riittävää tukea.”

Kielten opetukseen erilaisia tukimuotoja Läsnaolopakon muuttaminen luentotallenteiden kuunteluksi varsinkin harjoitteluaikoina Mamkin oma tiedote Matkapalvelut Toimivampi yhteydenotto opettajiin Opintojaksojen oppitunteja Reaaliaikaiset aikataulut Opinto-ohjausta uudelle opiskelijalle Arjenhallintaan liittyvien asioiden ohjausmahdollisuus Reaaliaikainen keskustelupalsta opettajille/ opiskelijoille Ryhmän ohjaajan ohjaaminen Kysymys-/vastauspalsta tuntien sisältöön liittyen Sähköpostitse/tekstarilla lisäkysymysten tekemahdollisuus Tehtävien toimeksiantojen selkiinnyttämistä Terveystenhuollon (-hoitajan) pikaviestipalvelu Tiivis luettelo liikuntamahdollisuuksista/ aikatauluista/ liikuntapaikoista Vuokra- asuntopalvelut

Kuva 24. Vastaajien mielipiteet muiden opiskelua tukevien palveluiden tarpeista.

Vastauksia saatiin yhteensä 18.

Verkkoyhteiskuntaa käsittelevässä kappaleessa verkon merkityksen ubiikkimaisia piirteitä kuvaava tilanne tulee esiin kyselyyn vastanneiden kesken. Mobiilikäyttöön sopivia palveluita haluttiin eniten opinnäytetyön ohjaus-, harjoittelun ja kirjaston palveluihin (Kuva 25). Yli kolmannes vastaajista toivoi myös teknisen tuen, opintotoimiston, ja ura- ja rekrytointipalveluiden saantia mobiilisti.

Kuva 25. Vastaajien mielipiteitä mobiilisti toimivien palveluiden tarpeesta.

Kyselyyn vastasi 72 henkilöä. Mobiiliversiona eniten haluttiin kirjastopalveluita (lähes 64 %) ja opinnäytetyön ohjausta lähes (60 %) sekä harjoittelun ohjaus (59 %) palveluita. Tekninen tuki (47 %) ja opintotoimistopalvelut (44 %) koettiin myös melko mielekkäänä palveluna saada mobiilisti. Ura- ja rekrytointi palveluita toivoivat 36 % vastaajista ja opinto-ohjauspalveluita lähes 32 % vastaajista.

5.5 Opiskeluympäristö eKampuksella

SoleOpsin ja eHopsin käyttöön toivottiin selkeämpää ohjausta ja ohjeistusta (Kuva 26). Selkeys nousi esille myös muun muassa Moodlen ja opinnäytetyön ohjeistuksen kohdalla. Opettajien vastuualueiden ja yhteystietojen löytyminen koettiin haasteelliseksi. Käsitteistöä toivottiin enemmän avattavaksi ja reaaliaikaista tiedottamista toivottiin enemmän.

”Opintojaksoihin ilmoittautuessa on vaikea arvioida kykeneekö suorittamaan valittua opintojaksoa= miten se menee mahdollisesti päällekkäin toisten samanaikaisten opintojen kanssa. Kieliopintojen valitsemista rajoittaa 75% läsnäolopakko”

”SOLE OPS!!!!!! Sekava, en löydä kursseja enkä vanhoja opintopolkuja. Op pisteiden laskemisväline. Opettajien vastuu-alueet ettei tarvitse usealta opettajalta kysyä asiaa. Koulun kotisivu pienitekstinen ja hankala etsiä alavalikoista mitään.”

”Esimerkiksi kirjojen saanti ekirjoina. Kirjastossamme on paljon tarvittavia kirjoja, mutta lähes aina haluamani on jo lainassa. Tämän takia olisi hyvä, jos suosittuja kirjoja voisi ladata koneelle ja niihin pääsisi useampi käsiksi samaan aikaan.”

Apua ja ohjausta SoleOpsin/e-hopsin käyttöön - kysymyspalsta tms. käyttöön ja selkeät ohjeistukset **M**yös opettajille opastusta Moodlen ja SoleOpsin käyttöön **M**ajoitus ulkomailla **M**oodleen kerääntyneen materiaalin sijoittelun selkeyttä tulee kehittää **O**piskelua tukeva materiaali sekä ohjeistukset **T**iedonsaanti yhdestä osoitteesta, mistä mitään löytyy **O**pintojaksoihin ilmoittautuessa on vaikea arvioida kykeneekö suorittamaan valittua opintojaksoa (päällekkäisyydet) **K**ieliopintojen valitsemista rajoittaa 75 % läsnäolopakko **K**ampuksen kartta kunnolla näkyviin **Y**hdelle sivulle kaikki, mitä aloittavan opiskelijan tulee alkuviikkoina ottaa huomioon **O**pinnäytetyöprosessiin eteneminen selkeäksi ja ohjeistukset yhdenmukaisiksi **L**ukujärjestyksistä voisi tehdä mobiili-sovelluksen **R**eaaliaikainen tuntimuutosten ja luokkatilojen päivittäminen **L**uennoitsijoista tms. ”hälytys” tuntien yhteyteen **I**lmoittautuminen kursseille selkeämmäksi **O**hjeita opinnäytetyön tekemiseen selkeämmin/ helpommin esille **K**äsitteistöä (opinnäytetyöjuna, opinnäytetyöpajaa) **A**jansäästämiseksi sivu, johon olisi koottu YAMK- sopivia opintokokonaisuuksia **L**isäksi neuvontaa opettajilta, tietoa hyödyllisyydestä **S**OLE OPS **O**p-pisteiden laskemisväline **O**pettajien vastuu-alueet **K**oulun kotisivu pienitekstinen ja hankala löytää tietoa **O**pettajien ja muun henkilökunnan tavoittaminen voisi olla helpompaa (sähköpostiosoitteisto tekniikaltaan huono) **K**oulun alussa tapahtuvaa neuvontaa, ohjausta **H**elposti saavutettavat paikat josta tietoa löytyy **J**o suoritettujen moodle-kurssien arkistointi (jälkikäyttöä varten) omaan koti-moodleen **A**jantasainen Hops **M**oodleen opintojaksoihin avaimet käteen heti ilmoittautumisen jälkeen, jotta voisi etukäteen tutustua aiheeseen/lukea **T**ime-editille oma sovellus kännykkään **S**uosituimpien kirjojen saanti e-kirjoina

Kuva 26. Vastaajien mielipiteitä opintojen suunnittelussa ja opiskelussa tarvittavien tietojen helpomman löytämisen tarpeista ja ratkaisuehdotuksia näihin

Vastauksia saatiin yhteensä 23.

5.6 Mikkelin ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen yhteinen verkkokampus

Suomen paras eKampus olisi vastaajien mielestä opintotarjonnaltaan ja palveluiltaan monipuolinen (Kuva 27). Lisäksi se olisi helppokäyttöinen ja joustava. Opettajat olisivat innostuneita hyvällä asenteella ja ammattitaidolla läsnä verkko-opetuksessa. Lisäksi se olisi motivoiva ja yhdenmukainen luotettavaa tietoa sisältävä laadukas palvelukokonaisuus.

”Samoja kursseja tarjoavat AMKit voisivat yhdistää voimansa ja ostaa yhteisesti alan parhaiten asiantuntijoiden verkkoluentoja. Muutakin ristiintarjontaa AMK:kien kesken ja kenties myös yliopistojen kanssa voisi kehittää, jotta kaikkien ei tarvitsisi keksiä pyörää uudestaan.”

”Järkevä ja yhdenmukainen. Sujuva, toimivat kalenterit (synkronoitavissa suoraan älypuheliin etc) Viikkotehtävät (pysytään aikataulussa) tehtäväkohtaiset keskustelupalstat ja niitä aktiivisesti käyttävät opettajat/ohjaajat.”

”Selkeä, monipuolinen kampus, jossa tarvittavat palvelut/ tiedot löytyisivät saman/ yhden salasanan takaa. Ongelmatilanteissa Chat-palvelu auttaisi heti ongelmissa, ja opintoohjaaja tai vast. voisi olla tarvittaessa myös chatin päässä tehtäviä tehdessä. Tehtäviä voisi tehdä omaan tahtiin, mutta ryhmätyöskentelyäkin voisi olla.”

Aikataulutettuja Ajantasainen Aktiivinen Alan parhaita asiantuntijoita Viimeisintä tietoa Erittäin nopea
 Helposti saatavissa oleva **Helppokäyttöinen** Perehdytyksestä huolehdittu Ihmisiä yhdistävä virtuaalinen
 tila Jokaiseen asiaan tarvitaan ihmisen työpanos Joustava Järkevä Elämänhallinnan ja arjen ohjaus
 Opiskelutaitojen ohjaus Kirjaston sivut vahvemmin esiin studentin etusivulle Käytännöllinen Laadukas
 opetusmateriaali sähköisessä muodossa Luotettava Mahdollisuuksia itse hallita ja suunnitella opiskeluaan
 Mahdollisuus valita verkko-opintoja myös YAMKin puolelta Mahdollisuutta työrauhaan Mobiilisovellus
 Monimuoto-opiskelun tehokas hyödyntäminen **Monipuoliset palvelut**
Monipuolinen opintotarjonta Moodle entistä selkeämpi Moodlea voisi
 muokata myös paremmin ryhmätöiden tekoon **Motivoiva** Kattava yhteistyö muiden AMKien kanssa
Ongelmatilanteissa Chat-palvelu Opettajan tulisi antaa kaikista tehtävistä sanallinen ajantasainen palaute,
 mitä hyvää ja mitä heikkoa **Opettajien hyvä tietotaito, innostuneisuus, asenne, läsnäolo**
verkkotyöskentelyssä Opinto-ohjaaja tai vast. voisi olla tarvittaessa myös chatin päässä tehtäviä tehdessä
 Opiskelijan ja opettajan välinen sopimus tehtävien palautusaikataulusta Mahdollisuus suorittaa opintokokonaisuuksia
 tai osasuorituksia kursseista Riittävä infrastruktuuri langattomaan viestintään ruuhkahuippuja varten
 Ryhmätyöskentelyä **Selkeä** Mahdollisuus suorittaa lisäkursseja vapaammin Laadukas Tehdä ihmiset
 näkyviksi toisilleen Tehtäviä voisi tehdä omaan tahtiin Tehtäväkohtaiset keskustelupalstat ja niitä aktiivisesti
 käyttävät opettajat/ohjaajat Yhteistyö muiden verkko-opetusta tarjoavien kanssa Tietoturva **Toimiva**
 Toimivat kalenterit (synkronoitavissa suoraan älypuheliin tms.) Työskentely olisi helppoa Valinnaisia kieliopintoja
 Verkkokurssin käyttäjien tuki tulee olla helposti saatavilla Helpommin löydettävissä Viikkotehtävät (pysytään
 aikataulussa) Yhdellä kirjautumisella olisi kaikki käytössä Yhdenmukainen

Kuva 27. Vastaajien mielipiteitä Suomen parhaasta verkkokampuksesta

Vastauksia saatiin yhteensä 40.

6 PÄÄTELMÄT

Tutkimusongelman laajemmalla näkökannalla ollut opiskelijan näkökulma verkkokampuksesta avautui mielestäni ainakin osin kysymysten perusteella. Kyselyn yleissilmäyksellä saatujen tuloksien, tässä työssä esitettyjen kahden muun tutkimuksen ja omien kokemusten perusteella keskeisempiä tuloksia oli, että verkko-opinnot kiinnostavat etenkin monimuoto-opinnoissa. Opintoja ollaan valmiita siirtämään yhä enemmän verkkoon, mutta lähiopetuksesta ei haluta kokonaan luopua. Kurssitarjontaan oltiin toisaalta melko tyytyväisiä, mutta tarjontaa pidettiin suppeahkona. Täysin uusia ja yhteistä pohdintaa ja esiintymistä kaipaavat kurssit haluttiin pitää lähiopintoina. Kurssit, joissa tehtäviin oli selvät vastaukset löydettävissä, sopivat verkkoon. Ammattiopinnoista käsityötä ja konkreettista tekemistä vaativat kurssit haluttiin pitää lähiopetuksena, mikä myös omasta mielestäni on itsestään selvää.

Vastauksista tulee ilmi selvästi myös kurssin vetäjään liittyviä ongelmia. Opettajien tietotasosta ja osittain innottomasta otteesta omaan työhönsä verkkokurssin järjestämisessä ja -opettamisessa tuli moitteita. Opiskelijoiden oppimisprosessi jää pintaraapaisuksi, jos kurssit ovat opettajille pelkkiä läpivientiprosesseja. Vastauksien perusteella koettiin myös, että opiskelijoiden itsensä saama perustieto toimintatapoihin ja ohjelmiin ei aina ole onnistunut, vaan toimintatavat ovat sekavia, eikä tietoa löydy. Kursseilta toivottiin myös enemmän palautetta. Tunnistan näitä esiin tulleita ongelmia. Olen huomannut useasti, että kursseista ei saa palautetta arvosanaa lukuun ottamatta, enkä aina tiedä, mikä oli oikein, mikä väärin.

Oman osansa sekavaan tilanteeseen ovat tuoneet opettajien erilaiset toimintatavat esimerkiksi Moodlessa. Verkko-opinnoissa järjestettävät ryhmätyöskentelytehtävät koettiin myös haasteelliseksi. Ryhmätyöskentely koettiin etenkin muiden tutkinto-opiskelijoiden kesken mielenkiintoiseksi ja antoisaksi, mutta vastauksista löytyi toisaalta viitteitä siihen, että opiskelijoiden työmäärä ja/ tai motivaatio ryhmässä ei ollut samantasoista eikä toimivaa. Tämänlaisten haasteiden kohdalla pitäisi mielestäni juuri opettajalla olla silmää miettiä oikeita ratkaisuja tilanteisiin. Olen suorittanut opinnoissani useita erilaisia verkkokursseja. Yhtenä ryhmätyöskentelyyn liittyvänä ongelmana on ollut aikataulutus tilanteissa, joissa ryhmäläiset ovat eri koulutuksista. Ryhmäläisten erilaisten lukujärjestysten yhteensovittaminen voi koitua haasteelliseksi, jos työtä ei voi tehdä omaan tahtiin.

Vastausten saanti koettiin monessa kohtaa ongelmalliseksi: vastauksia oli vaikea saada tai löytää. Vastauksissa oli myös viitteitä siitä, että aina ei kehdeta kysyä, vaikka asia ei olisi selvä. Viestintään käytettäviä välineitä ei käytetä monipuolisesti, mikä voisi olla myös yksi kehityskohde. Erilaiset chat-tyyppiset pikaviestimet yritysmaailman verkkosivustoilla ovat melko tavallisia nykyään, ja sopisivat myös opiskeluun. Lisäksi kysymys-vastaus-palstan perustaminen voisi tulla kysymykseen. Monissa paikoissa on anonyymisti mahdollisuus kysyä, ja yleisemmin esitetyt kysymykset voisivat saada oman listansa.

Työn suurin haaste oli aikataulutus. Tutkimus tehtiin hyvin nopeassa aikataulussa, ja vastausaikaa oli hyvin vähän. Sähköpostilinkki kyselyyn oli tarkoitus lähettää kaikille Mikkelin ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulun monimuoto-opiskelijoille, mutta koulujen erilaisten käytänteiden ja kiireellisen aikataulun vuoksi osa Mikkelin monimuoto-opiskelijoista jäi ilman viestiä. Tätä korvaamaan laitettiin molempien koulujen opiskelijaintraan ilmoitus kyselystä. Lisäksi kyselystä oli maininta Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opiskelijan viikkotiedotteessa ja Moodlen etusivulla. Vastausaika sattui kuitenkin vapun seutuville, joten vastausprosentti oli oletetun suuruinen.

Pieneksi jäänyt vastausprosentti ei välttämättä anna luotettavaa tulosta tästä kyselystä, mutta koska kyselyssä oli paljon avoimia kysymyksiä, ovat niistä saadut tulokset relevantteja antamaan vastauksia tutkimusongelmaan.

Tutkimuksen yksi huomio oli myös, että usein käytössä olevat käsitteet eivät ole auenneet opiskelijoille. Tämän olen myös itse opiskellessa huomannut, mutta silti yllättynyt, että ongelma on esiintynyt muillakin. Työharjoittelussa minulla on mahdollista tehdä ainakin joltakin osin sanastoa opiskelijaintra-sivustolle.

Kyselyn tulokset eivät muihin tutkimuksiin nähden tuoneet varsinaisesti uutta tietoa, mutta sopivat juuri näihin kahteen kouluun. Kyselyssä painotetuista asioista ei aikaisempaa tutkimusta ole ollut, joten näiden perusteella voin todeta tutkimuksen tuovan uutta tietoa. Tulokset ovat yleistettävissä olevia kokemuksia ja toiveita, joiden pohjalta mikä tahansa verkkokurssi voisi olla Suomen paras. Tässä tutkimuksessa esiin tulleita haastekohtia kannattaa hyödyntää hankkeessa.

Kysely on melko pitkä ja siinä on paljon avoimia, pohdintaa vaativia kysymyksiä. Kysymysten muotoilu aloitettiin heti, ensin sitä muotoiltiin Word- tiedostoon. Pienten viivytysten jälkeen käyttöön saatiin myös varsinainen kyselyohjelma, minkä jälkeen kysymykset muokkaantuivat matkan varrella useasti. Se osaltaan vaikutti myös itse kyselyyn vastaamisaikaan. Kysely on kuitenkin melko tarkkaan mietitty, ja pieniä hienosäätöjä tehden käyttökelpoinen uudelleenjulkaistavaksi. Koska kyseessä on vielä suunnittelutasolla oleva hankkeeseen liittyvä kysely, sen pääkohderyhmä selkiintyi vasta kyselylomakkeen tekovaiheen loppupuolelta.

Mikkelin ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen yhteistä eKampusta suunniteltaessa tämän tutkimuksen perusteella voin yhteenvetona todeta mielestäni mielekkään eKampuksen tuntomerkkejä: *selkeä ja helppokäyttöinen, tekniikaltaan toimiva ja ajantasainen, perehdytetyt käyttäjät ja yhdenmukainen käytäntö, monipuolinen ja laadukas kurssitarjonta, motivoitunut opettaja koko opintoprosessin ajan, motivoitunut ryhmä koko opintoprosessin ajan, helposti tavoitettavissa oleva monipuolinen tukipalvelu, myös yleiseen elämiseen ja vapaa-aikaan liittyvää tietoa sekä tukipalveluiden saanti myös mobiilisti.*

Opinnäytetyö prosessina oli minulle ajankohtaan nähden haastavaa, mutta olen siitä suoriutunut olosuhteisiin nähden mielestäni ihan kohtalaisesti. Kysymyslomakkeen laatiminen oli työn vaativin osuus ja vei oletettua enemmän aikaa. Vaikka kysymykset laadittiin yhteistyössä toimeksiantajan edustajan kanssa, niiden vienti ja muotoilu ohjelmistoon oli haastavaa, sillä en ollut käyttänyt ohjelmaa aikaisemmin enkä saanut perehdytystä siihen. Uuden ohjelman oppiminen samanaikaisesti työn kirjoittamisen aikana oli haastavaa. Työ prosessina oli mielenkiintoinen ja omaan suuntautumisvaihtoehtooni läheisesti liittyvä. Opin, taas kerran sen kuinka tärkeitä asioita ovat aikataulutus, suunnitelmallisuus ja ohjaus.

LÄHTEET

Aula, P. & Jokinen, K. 2007. Organisaatioiden verkkoelämä: viestintäteknologianäkemykset ja organisaatioviestintä. Helsinki. Helsingin yliopisto , Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia. Saatavissa:

http://www.mv.helsinki.fi/home/aula/Organisaatioiden_verkkoelama.pdf [viitattu 20.3.2014].

Europa-palvelimen e-palvelu.2014. Saatavissa:

http://europa.eu/legislation_summaries/glossary/information_society_fi.htm . [viitattu 10.4.2014].

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15., osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Ihanainen, P. 2010. Ammatillinen verkkopedagogiikka – teoreettisia ja käytännöllisiä lähtökohtia. Haaga-Helia puheenvuoroja 3/2010. Haaga-Helian ammattikorkeakoulu.Vantaa: Multiprint.

Ihanainen, P.(toim.). 2009. PUOLIPILVISTÄ JA KIRKASTUVAA. Ammatillisen verkkopedagogiikan kehittäminen. Haaga-Helian kehittämisraportteja 5/2009. Helsinki: Edita. Saatavissa: <http://www.haaga-helia.fi/sites/default/files/Kuvat-ja-liitteet/Palvelut/Julkaisut/puolipilvista.pdf> [viitattu 20.3.2014].

Ihanainen, P., Kalli, P., & Kiviniemi, K. 2009. **Verkon** varassa. Opetuksen pedagoginen kehittäminen verkkoympäristöissä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Juholin, E. 2008. Viestinnän vallankumous: löydä uusi työyhteisöviestintä. Helsinki: WSOY.

Jyväskylän yliopisto. 2014. PLE-malli. Saatavissa:

<https://peda.net/hankkeet/oppijat/ovo/lahtokohdat/ple>. [viitattu 15.3.2014].

Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy. 2014: <http://www.xamk.fi/fi> [viitattu 1.3. ja 10.4.].

Kaasinen, S. 2013. Opinnäytetyö. Opiskelijan verkkokampus. Savonia-ammattikorkeakoulu. Saatavissa:

http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/63654/Kaasinen_Sanni.pdf?sequence=1.
[viitattu 1.3.2014].

Koli, H. 2008. Verkko-ohjauksen käsikirja. Helsinki: Oy FINN LECTURA Ab.

Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy. 2014. Toimilupahakemus. Saatavissa:

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/ammattikorkeakoulu_uudistus/toimiluvat/liitteet/KyAMK_toimilupahakemus.pdf [viitattu 26.2.2014].

Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakoulut 2010. Korkeakoulukokonaisuuden visio, strategiset tavoitteet ja toimenpideohjelma vuosille 2010–2015.

Laaksonen, S-M., Matikainen, J., & Tikka, M. (toim.) 2013. Otteita verkosta. Jyväskylä: Bookwell Oy.

Mediakasvatusseura ry. 2014. Verkko-oppimisympäristöt. Saatavissa:

<http://www.mediakasvatus.fi/artikkelit/verkko-oppimisymparistot>. [viitattu 15.4.2014].

Minkkinen, E. (toim.) 2013. Meillä Tehdään! SAMKista apua yritysten toiminnan kehittämiseen. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Pori. Saatavissa:

http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/69576/2013_D_6_MeillaTehdaan_2013_MAT.pdf?sequence=2 [viitattu 15.3.2014].

Palhomaa, S. 2004. VERTTI - Opettajan verkkokurssituki. Helsingin yliopiston tietojenkäsittelytieteen laitos. Saatavissa: <http://www.cs.helsinki.fi/group/vertti/vertti/verope1.shtml> [viitattu 20.3.2014].

Parkkinen, J. 2002. Hyvään verkkopalveluun! käytettävyysopas verkkoviestijöille. Helsinki: Inforviestintä.

Pilli-Sihvola, M. (toim.). 2013. MUUTTUUKO OPETTAJUUS JA MIHIN SUUNTAAN? Yhteisöllisen verkko-oppimisen ja mobiilioppimisen mahdollisuuksia etsimässä. Kouvola. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Saatavissa:

http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/69405/B_sar-ja_105_verkkojulkaisu.pdf?sequence=1) [viitattu 15.3.2014].

Pilli-Sihvola, M. 2014a. Sähköpostiviesti 14.3.2014

Pilli-Sihvola, M. 2014b. eKampus- Mitä ja miksi?. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Saatavissa:

https://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCsQFjAA&url=https%3A%2F%2Fwww.kyamk.fi%2Ffolders%2FFiles%2FVerkkoopetus%2FeKaampus_tiivistetty.pdf&ei=SAxMU822NYX8ywP6jIKADA&usg=AFQjCNEYnU2L1OJcHyCHnofuojoI4R0yVQ&bvm=bv.64542518,d.bGQ&cad=rja [viitattu 26.2.2014].

Routio, P. Tuote ja tieto. 2007. Tuotteiden tutkimus ja kehittäminen. Taideteollinen korkeakoulu. Saatavissa: <http://www2.uiah.fi/projekti/metodi/064.htm> [viitattu 8.4.2014].

Sinkkonen, I., Nuutila, E. & Törmä, S. 2009. Helppokäyttöisen verkkopalvelun suunnittelu. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Toivola, T. 2013. Innovatiivisesti verkossa. Kokemuksia verkostomaisesta toiminnasta Metropolia Ammattikorkeakoulun verkko-opetuskokeilussa. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Saatavissa:

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/42161/URN%3ANBN%3Afi%3Ajyu-201309152300.pdf?sequence=1> [viitattu 26.4.2014].

Viteli, J. ja Östman, A. (toim.) 2009. Tuovi 7. Interaktiivinen tekniikka koulutuksessa 2009 -konferenssin tutkijatapaamisen artikkelit. Tampereen yliopisto. Informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median laitos. Saatavissa:

<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/65653/978-951-44-7788-1.pdf?sequence=1>. [viitattu 15.3.2014].

LIITE 1

Hei!

eKampus on opiskelijan oppimis- ja ohjausympäristö, joka avataan tammikuussa 2015. eKampus tarjoaa tukea opintojen suunnitteluun, sujuvaan läpi viemiseen ja opiskeluun liittyvistä haasteista selviämiseen erityisesti monimuoto-opiskelijoille, mutta eKampuksen palvelut ja toiminnallisuudet ovat kaikkien Kyamkin ja Mamkin opiskelijoiden käytössä.

Kyselyn tavoitteena on kartoittaa opiskelijoiden ajatuksia verkko-opintotarjontaan, verkko-opiskeluympäristöön ja opiskelun tukipalveluihin liittyviä kokemuksia ja toiveita. Kyselyn tuloksia hyödynnetään eKampuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Kysely toteutetaan osana opinnäytetyötä, jossa selvitetään millainen on mielekäs eKampus ja miten se parhaiten palvelisi opiskelijoita.

Kysely tehdään anonymisti eikä henkilötietoja voida yhdistää vastauksiin.

Vastausaikaa on 28.4.2014 kello 16 asti, joten **toimi nopeasti!**

Osallistu kyselyyn jossa Sinun ***mielipiteelläsi on väliä***, vastaaminen vie aikaasi vain hetken!

Kyselyyn pääset tästä:

<https://www.webpolsurveys.com/S/DA4944A4187A7B64.par>

Kyselyn jälkeen voit halutessasi osallistua arvontaan jossa on mahdollisuus voittaa Kouvolan lakua!

Arvonta suoritetaan 30.4.2014. Voittajille ilmoitetaan henkilökohtaisesti.

Ystävällisin terveisin,

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu

Anu Hentinen

etunimi.sukunimi@student.kyamk.fi